

Ponedjeljak, 25. april 2005.
Svedok Kosta Bulatović
Svedok Dragan Jašović
Otvorena sednica
Optuženi je pristupio Sudu
Početak u 9.07 h

Molim, ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson (Robinson).

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, ja želim da pre početka rada uložim prigovor. Naime poznato vam je da ja prošle nedelje nisam ovde bio protiv svoje volje, a želim da vam skrenem pažnju na član 21 vašeg Statuta (Statute), tačka 4, vi to dobro znate, ovde je reč o garantovanju minimalnog prava, znači ovde se kaže "pravo na sledeća minimalna jemstva", citiram iz vašeg Statuta, tačka d, da budem prisutan. Unakrsno ispitivanje je deo redovnog toka, prema tome smatram da su moja prava povređena ako se pokušava da se to čini u mom odsustvu. Skrećem vam pažnju takođe i na član 14, tačku d, to je *International Covenant on Civil and Political Rights* (Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima) u kojoj se isto daje kao minimum garantovanog prava. Prema tome ovde je reč o kogentnim pravima *ius cogens*, prema tome ne postoje nikakvi izuzeci po kojima se može odlučiti da se postupak vodi u mom odsustvu. Zbog toga ja u tom smislu ulažem prigovor.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, Pretresno veće je razmotrilo to i donelo odluku. Pretresno veće je smatralo da je u datim

okolnostima nastavak rada bio prikladan. Ukoliko vi imate prigovor i na njemu želite da insistirate, to morate da uputite nekom drugom. Gospodine Najs (Nice), nastavite sa unakrsnim ispitivanjem.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Bulatoviću, optuženi je postao vođa i prigrlio interese vaše grupe 1986 ili 1987. godine, zar ne?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: On je zatim vašu grupu iskoristio za svoje sopstvene cijeve, pogotovo za centralizaciju Srbije preko pada rukovodstva Crne Gore i Vojvodine, zar ne?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zatim vas je odbacio budući da mu više niste bili od koristi?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Je li treba ja da odgovorim?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da, molim vas.

SUDIJA ROBINSON: Da, odgovorite na pitanje.

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Ja nikada nijesam, gospodine Najs i gospodo iz Pretresnog veća, nikada nisam bio u vlasti ni prije Miloševića, ni posle Miloševića, nikada nijesam bio u policiji, nikada nijesam bio špijun, nikada nijesam, nijesam učesnik rata, ja ne znam kako sam ja mogao biti u nekoj vlasti da me neko uzima i da me neko odbacuje. Kako sam mogao biti odbačen ako tamo nijesam ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro, moram da vas prekinem, jer će možda na kraju da ispadne da je moje vreme ograničeno. Optuženi je i dalje bio izložen pritisku Srba nacionalista poput vas, sve do kraja

devedesetih. Vi ste 1994. godine tako nešto jasno iskazali, sećate li se toga?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Ne sjećam se.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vrat ćemo se još na vašu peticiju iz 1985. godine, to je sad prevedeno na engleski, ali budući da nemamo mnogo vremena, idemo odmah na 1994. godinu. Vi ste tada bili prvi potpisnik jedne druge peticije i ta peticija pokazuje vezu između Srba nacionalista, Kosova i drugih ratova za koje je ovaj optužen ovde optužen. Molim da se dokument podeli. Časni Sude, to smo već ranije gledali, ali nismo to videli u ovoj verziji, ovde ide i prevod, fotokopija koju mi ovde imamo ne počinje sa potpisnikom broj 1, ali mislim da će gospodin Bulatović da potvrdi da je on bio potpisnik broj 1. Gospodine Bulatoviću, možemo da prođemo tek kroz nekoliko paragrafa ove peticije. Sažetak ćemo da vidimo na nekom drugom mestu. U trećem paragrafu peticije stoji: "Sadašnje srpske vlasti koje su dobile istorijsku šansu, kao istorijsku obavezu i odgovornost da ozbiljno reše jedan od najvećih problema srpskog naroda po četvrti put, već zaobilaze Kosmet.

prevodioci: Ovo je prevod sa engleskog, a ne čitanje originala.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sledeći paragraf: "Srpsko pitanje na Kosovu i Metohiji postalo je način da se zadobije i očuva vlast, a srpski se narod na Kosovu portretira kao vojni olujni element i niko ne može da se žrtvuje za njihov spas. Zbog toga je srpsko pitanje na Kosovu postalo breme za vlast i opoziciju, i to je pitanje koje sada svako zaobilazi". A sada da preskočimo dva paragrafa, na engleskom je to početak sledećeg dela što počinje sa: "Zbog loše definisane i nekonzistentne srpske politike ..." U šestom redu stoji: "U martu 1995. godine biće pet godina od donošenja programa srpske kolonizacije Kosmeta kojim je obećano naseljavanje 100.000 Srba. Na žalost, ne samo da je tamo naseljen zanemarljiv broj, nego se egzodus nastavlja, a u isto vreme rođeno je više od 25.000 novih Albanaca". Zatim u devet numerisanih zahteva pod brojem 2 traži se

prestanak procesa albanizacije, pod brojem 4 da se sruši paralelna nacionalna država i broj 7, da se obavi kolonizacija Kosova. To je, znači, peticija na kojoj ste vi prvi potpisnik 1994. godine. Da li je to tačno?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Ne. Ja nijesam potpisnik prvi, a da li sam uopšte potpisao, to ne mogu da tvrdim. Ovđe moga potpisa nema.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Neću da ulazim u to, gospodine Robinson, kako je prevedeno, ali se nikakav izraz "srpska kolonizacija Kosova" u ovoj peticiji ne pominje. Dva puta je gospodin Najš pomenuo srpsku kolonizaciju Kosova, ne pominje se nikakva srpska kolonizacija Kosova.

SUDIJA ROBINSON: U engleskom tekstu stoji ta reč. Možemo li da dobijemo drugi prevod originala na BHS-u? To je pod tačkom 7.

SVEDOK BULATOVIĆ: Ovde piše "naseljavanje".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: "Da se hitno donese program naseljavanja Kosmeta i obezbedi novac za njegovo sprovođenje". To je tačka 7.

SVEDOK BULATOVIĆ: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ne piše ni o kakvoj kolonizaciji.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A sada sledeći dokument.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najš želim da se zahvalim gospodinu Miloševiću na ovom razjašnjenju. Kolonizacija je jedna prilično "nabijena" reč.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A sada, novinski članak od 21. oktobra

1994. godine. Gospodine Bulatoviću, pogledajte, molim vas, ovaj članak. Pogledajte prvo original, da vidimo fotografiju. Naslov je "Milošević nas je prevario". Molim da se svedoku da verzija na srpskom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson ...

SUDIJA ROBINSON: Izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja sam ponovo dao, ponovo dobio potpuno isti članak koji je maločas ...

SVEDOK BULATOVIĆ: I ja isto.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: ... čitao gospodin Najš. On govori o nekom drugom članku, dobio sam potpuno isti. Samo još jednu kopiju.

SUDIJA ROBINSON: Molim da se optuženom da ispravan članak.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dakle ovaj članak nosi naslov "Milošević nas je prevario". Tu vidimo vašu fotografiju. Datum je 21. oktobar 1994. godine. Ja ću sada da pročitam nekoliko pasusa iz tog članka.

SUDIJA ROBINSON: Tek sada smo dobili pravi članak, gospodine Najš.

TUŽILAC NAJS – PITANJE : Izvinjavam se zbog greške. Engleski prevod članka, na prvoj stranici. O vama se kaže ovo, negde pri sredini stranice. "Pozvanijeg od Bulatovića da svedoči o nezadovoljstvu kosmetskih Srba, razlozima za formiranje pokreta otpora i pisanje nove peticije nema, već i zato što se njegov potpis ponovo našao na prvom mestu". I zatim tri paragrafa niže kaže se da ste vi rekli sledeće: "Našu peticiju motivisao je, razume se i taj strah, on nas je naprosto probudio iz sna. Ako se Milošević preko noći odrekao Republike Srpske u kojoj ima i narod i teritoriju, šta će tek biti sa

ovim delom Srbije na kome nema ni narod ni teritoriju? Nas na Kosmetu ima manje od 200.000, a teritorija je u rukama Albanaca". Zatim vi u vašem sledećem odgovoru kažete. "Naravno to je naša zajednička borba i od toga da li ćemo uspeti da odbranimo teritoriju srpskog naroda preko Drine zavisi koliko ćemo biti jaki da i ovde odbranimo srpski interes". I zatim kažete, gospodine Bulatoviću i sledeće. "A drugo, pošto smo mi Srbi s Kosmeta stvorili Miloševića i njegov duh pustili iz boce, smatramo se krivcima za sve šta se danas dešava u Srbiji i sa srpskim narodom. Milošević je uzleteo na presto s ramena srpskog pokreta otpora na Kosovu i Metohiji. On mu je osedlao konja i omogućio da sprovodi svoju samovolju". Zatim vas novinar pita. "Ostavljate utisak gospodine Bulatoviću kao da ste razočarani predsednikom Srbije". A vi odgovarate. "Nama Srbima Bog nije mogao da da veću nesreću nego da komunisti ostanu na vlast, a umesto Broza dobiju Brozića". Pitanje: "Ipak, činjenica je da ste podržavali Slobodana Miloševića i bili uz njega". Vi na to odgovarate: "Nije tačno. Milošević je bio uz mene dok smo mu ja i ceo srpski pokret otpora bili potrebni. Pokret je stvaran od 1981. godine, sazeo 1986. godine, a Milošević je u Kosovo Polje (Fushe Kosove) došao aprila 1987. godine i jednostavno nas kupio onom čuvenom rečenicom da niko ne sme da nas bije. Bili smo mu potrebni sve do 1989. godine kada je formirao Crveni božur i nacionalno pitanje obojio ideološki". Prihvatate li sve šta ste rekli u ovom intervjuu, gospodine Bulatoviću kao tačno?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Delimično da, delimično ne. Mi smo prihvatili riječi koje je izgovorio predsednik Milošević na skupu u Kosovu Polju, a jutros u 6.30 je 19 godina od toga dana. Baš jutros se napunilo. Milošević je tada nama govorio kao i svaki drugi političar koji je dolazio iz Beograda kod nas. Mi se nijesmo slagali ni sa prethodnicima Miloševića i njihovim stavovima. Oni su napustili Kosovo i nas pustili niz vodu, praktično rukovodstvo Srbije. Mi smo iz tih razloga kroz kritička obraćanja protiv rukovodstva Srbije i njegovih prethodnika hteli da kritikom utičemo da bi se nešto tamo poboljšalo i ostvarilo u korist srpskog naroda, da bismo došli u

ravnopravan položaj sa Šiptarima i ostalima na Kosovu. Prema tome, cilj kritike nije bio ... Niti smo mi stvorili Miloševića, niti je on nas stvorio. Nas je stvorila muka ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mogu li ovde da vas zaustavim ...

SUDIJA ROBINSON: Molim vas da ne govorite u isto vreme. Izvolite, gospodine Najs.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Bulatoviću, vi ste sada ponovo rekli "Šiptari" za Kosovske Albance i to ne prvi put, a vi znate da je to uvredljiva reč kada je kaže jedan Srbin. Zašto je koristite u ovoj sudnici?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Ne ... Kako uvredljiva? Oni svoju državu zovu "Ščipnija" (Shqipnija), "Ščiptari" (Shqiptari), vi možda to ne znate ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Nije uvredljiva?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Nije uopšte uvredljiva. Uvredljiva bi bila ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znam da je oni tako zovu.

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Arnauti, bila bi uvredljivo, a reći "Šiptar", "Ščiptar" (Shqiptar), to je, mislim, njihova država nacionalna ...

TUŽILAC NAJS: Gospodine Bulatoviću, uvrdljivo je Albance zvati Šiptarima ukoliko sami niste Albanac i vi to dobro znate. Verujte mi. U ovoj sudnici ima Albanaca. Molim vas lepo, da li biste mogli da ih zovete na malo manje uvredljiv način? Kako bi Pretresno veće razumelo stav Tužilaštva po ovom pitanju, želim da kažem sledeće: mi smo već čuli ranije dokaze o tome. To je reč slična reči koja se na engleskom upotrebljava za Poljake, "Polak" i ja tvrdim da je ta reč Šiptar uvredljiva kad je koriste oni koji nisu Albanci, baš kao što bi reč "Polak" bila uvredljiva za Poljake iako samo Poljaci sebe tako

ZOVU.

SUDIJA ROBINSON: Da, razumem. Gospodin Milošević je to pitanje postavio svedoku i svedok je rekao da se oni sami tako zovu. Međutim ja shvatam i to šta vi kažete, a to je da ukoliko neki nealbanac koristi istu reč, da je to onda uvredljivo za Albance.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A ovde u ovoj sudnici ima Albanaca. A sada, gospodine Bulatoviću, još dva pasusa iz ovog vašeg intervjua ...

SUDIJA BONOMI: Gde smo sada došli? Ja nisam uspeo ništa da izvadim iz ovih pitanja i odgovora, jer način na koji ste postavili pitanje, gospodine Najs, je neizbežno doveo do odgovora koji je dat i to nas, na žalost, nije nigde odvelo, osim ako me ne uputite na nešto šta bih trebao da zaključim iz ovoga.

TUŽILAC NAJS: Da, da videćete iz ovog dokumenta ...

SUDIJA BONOMI: Ne, ne kažite mi nešto u vezi s njegovim odgovorom, ne sa dokumentom, jer u ovom trenutku ne znam šta on od ovog šta ste vi rekli prihvata, a šta ne prihvata.

TUŽILAC NAJS: Problem je u tome da je on dao dug odgovor kojim nije, zapravo, odgovorio na moje pitanje.

SUDIJA BONOMI: Nisam baš siguran, jer mislim da je vaše pitanje neizbežno dovelo do njegovog odgovora. Rekao je da deo privata, a deo ne prihvata. Ja sada ne znam koji deo prihvata, a koji ne prihvata.

TUŽILAC NAJS: Pogledajmo sada još jednu stvar. Vi znate pod kakvim ja vremenskim ograničenjima radim, ukoliko se budem povinovao odluci o dve trećine vremena za glavno ispitivanje. Budući da je odgovor svedoka bio dug i nije bio konkretan, želeo

sam da mu pročitam još dva pasusa. To je sve šta ovog trenutka mogu da učinim.

SUDIJA KVON: Izvinjavam se što vas prekidam, gospodine Najš. Prvo, svedok je negirao da je potpisao pismo, a ovaj dokument počinje rečenicom: "Kosta Bulatović, prvi potpisnik pisma srpskoj javnosti".

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da, to sam mislio da obradim kasnije, ali mogu to da obradim i sada. Gospodine Bulatoviću, u ovom intervjuu stoji da ste vi bili prvi potpisnik pisma srpskoj javnosti. Da li je to tačno i jeste li vi bili prvi potpisnik, iako naša fotokopija počinje tek brojem 6?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Verujte ja za ovo obraćanje ne mogu da se došetim, za ovaj tekst. A za peticiju 2016, da, ja sam je prvi potpisao, tačno je. I nju je 219 najumnijih ljudi u srpskoj naciji i narodu, ovaj, podržalo. Ja sam to i prvog dana reako ovde pred Pretresnim većem. I mislim da to nije sporno. Međutim ovo kad se tiče ovde kritike na gospodina Miloševića, ovo je samo dokaz da mi Srbi nijesmo bili zadovoljni sa nepreduzimanjem mera na Kosovu i Metohiji posle njegovog dolaska na Kosovo Polje. A vi njega napadate da je on tamo čuda napravio protiv, kako da zovem, Albanci, tako da zovem da bih ispunio volju. Znači ako to ne povređuje, Albanci. Ali mi smo Albance, mi Srbi nazivamo Albance, Albance koji su došli na Kosovo iz Albanije (Albania), gospodine Robinson. A oni koje su tu rođeni i tu nastali, njih zovemo "Šiptari", mislim mi Srbi, da bismo se razjasnili po tom pitanju. Ne smatram nikako da sam ih bilo čim povredio, vjerujete i ako ne vjerujete, vi ste prvi koji ste mi ovu primedbu dali. Za 60 godina. Tamo sam rođen pre 62 godine. Ni jedan Albanac me za tako nešto nije opomenuo. Ne morate mi vjerovati, ali ovo je istina.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pogledajte, molim vas, još dva pasusa iz ovog intervjuja, pa ću da vam postavim nekoliko pitanja. Na engleskom, na drugoj stranici, negde tri četvrtine ... U stvari, negde

pri sredini druge stranice vi ste spomenili “Crveni božur” i rekli ste: “Samo iz tih razloga da se obračuna s prvcima pokreta otpora, proglasi izdajnicima i nacionalnu platformu pretvori u platformu Komunističke partije. Milošević se plašio vrha pokreta otpora, a bio je obavešten da sam ja tvrdi antikomunista. Pošto sam znao da će, ako idem dalje, da me zgazi neki automobil ili sa neke trošne kuće da padne cigla na mene, odlučio sam da odustanem”. Dakle vi ovde opisujete ono šta se može dogoditi onima koji se ne slažu s vlastima, zar ne?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Pa tako je i danas u Srbiji. Danas se događaju teže stvari ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A tako je bilo i tada, dok je optuženi bio na vlasti.

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Ma, na to pitanje ću vam dati vrlo jasan odgovor. Ovaj tekst je kritika da bismo gospodina predsednika Slobodana Miloševića naterali da nešto radikalno preduzme na Kosovu i Metohiji. On ništa nije preduzeo. Vi, s jedne strane prihvatate ovu našu sliku koja je praktično u odnosu na vlast bila provokativna, tačno je, ovaj, da je bila provokativna, da bi nešto, da bi nešto od te vlasti se iznudilo, jer ništa nije preduzimano. Nama je teži bio Beograd kao vlast, republička vlast, nego li Priština (Prishtine) ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim da se zaustavite tu na trenutak ...

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: ... jer smo očekivali da nas zaštite, a zaštitu nismo dobijali. Tu je bio srž problema ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dalje, “činjenica da on nije promenio sistem već da je nastavio da rešava probleme na stari način je naše najveće razočaranje. Ostao je komunista, a to se najbolje vidi po tome što su mu partijski interesi važniji od nacionalnih. Iz ideoloških razloga je napustio nacionalnu borbu za srpske prostore s one strane Drine, iz straha da se infekcija otuda ne prenese na drugu obalu. Zaveo je teže sankcije prema Republici Srpskoj nego što je Savet bezbednosti Ujedinjenih nacija (UN Security Council) zaveo prema

Jugoslaviji". Zaustavimo se ovde na trenutak. Vi niste znali kakva je bila dnevna podrška koju je optuženi pružao onima s druge strane Drine, uprkos blokadi. Vi to niste znali, zar ne?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Ne. Mi nijesmo znali uopšte da se Srbija tamo, ovaj, miješala. A smatrali smo da treba da se tamo miješa, gospodine Najs, jer je tamo naš narod bio i nije se mogao pustiti kao u Drugom svetskom ratu da se nad njim pravi pokolj. Trebalo ga je zaštititi, a ta zaštita nije urađena, čak je granica na Drini bila prekinuta, svaka veza sa, ovaj, Republikom Srpskom, pa je to, ovaj, bila kritika, ovaj, takvih stavova i politike. A vi, s druge strane, gospodina Miloševića, našeg predsednika napadate kako je on tamo, malte ne, on se mešao preko Drine. Mi ga napadamo zašto nije, da bi se zaštitio taj narod. Mi smo bili nezaštićeni, oni preko Drine nezaštićeni, praktično isto kao kad napadnu lavovi krda u pustinji da razmiču ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, molim vas sačekajte trenutak. Želim da se posavetujem sa kolegama.

(Pretrեսno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, nisam siguran kako ova linija ispitivanja podržava stav Tužilaštva. Čini mi se da se upravo radi o suprotnom.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Morate da sačekate moje sledeće pitanje, a takođe ćete morati da saslušate i argumente koji se temelje na ostalim dokazima. Vi se sećate da ste već čuli o tome da je pomoć pružana svakodnevno, to je sam optuženi rekao, uprkos blokadi. A ovaj dokument koji ja predočavam treba da se stavi u jedan širi kontekst. Sada bih nastavio sa ispitivanjem uz vaše dozvolu. Gospodine Bulatoviću, vi ste u ime Srba nacionalista hteli da izvršite pritisak na ovog optuženog, budući da on, kako ste vi rekli, nije radio dovoljno toga za kosovske Srbe, niti za Srbe s druge strane Drine i on je reagovao na vaše zahteve i učinio je ono šta ste tražili od njega zar ne?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možete li onda da objasnite zašto, s obzirom da ste bili tako kritični prema njemu? Pretresno veće može da vidi koje ste sve izraze koristili kada ste tada govorili o njemu. Zašto ga sada toliko podržavate ako on nije reagovao i ako vam nije pružio ono šta ste vi onda tražili?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Da nam je pruženo ono šta smo mi tražili nije, ali uradio je jedan dio toga. Evo šta je uradio. Promjenjen je Ustav Srbije i pokrajine koje su imale veću vlast od središnje Srbije. Pokrajine su tim promenama Ustava dovedene da budu pod ingerencije Srbije. I taj deo posla je odrađen.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To je bilo osamdesetih, a sad govorimo o 1994. godini.

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Ništa nije preduzeto protiv terora ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A šta je on to uradio?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Terorizam na Kosovu i dalje je bio, a vlast sada iz Srbije koja je imala apsolutnu vlast, nije tamo ništa radikalno preduzela. Tolika ubistva, vi imate podatke, pošto se bavite politikom, vi imate podatke kao tužioc šta je tamo izginulo naroda ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Bulatoviću ja ću da nastavim da vam postavljam pitanja dok ne dobijem odgovor, a ako mi ne odgovorite, onda ću ja da vam kažem šta je odgovor. Dakle šta je to šta je ovaj optuženi uradio između 1994. godine i današnjeg dana, zbog čega ga vi toliko podržavate, imajući na umu kritiku koju ste uputili na njegov račun 1994. godine? Možete li da nam pomognete u vezi sa tim?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Kako da ne, to je vrlo prost, gospodine Najs, odgovor. Od njega smo zahtjevali, zna se, ovaj, šta, ima napisano u tekstu, imate pred sobom, ne u tom intervjuu, nego, mislim u zahtevima našim. Promjene su ustavne napravljene,

radikalne mjere protivu bezbednosti, da bismo imali bezbjedan život, kretanje, ovaj, rad, da možemo učestvovati svuda u životu po Kosovu i Metohiji, to nijesmo imali, a to smo tražili, a tada iz tog vremena smo to nezadovoljstvo izražavali. Ne znam da li sam dobro to objasnio? A zašto ga danas branim, zato što je optužnica potpuno lažna. Zato ga branim, jer da je on preduzimao bilo šta na Kosovu i da je preduzeo tamo nešto radikalno, tek šta bi onda optužnica pisala, da smo bili u ravnopravnom položaju dovedeni. Oni su napustili bez ikakvog razloga vlast, napustili su preduzeća, napustili škole, univerzitet, sve su, ovaj, javnu sabotažu izvršili. Međunarodna zajednica je sve to bila upoznata, znala je, ništa nije preduzela, dala je podršku upravo toj strani, terorističkoj. E upravo tu je sukob i zbog toga cio narod je danas u Srbiji, vi verovatno imate svoje obaveštajne službe pa znate, cio je narod iznenađan kako je i ko je pisao uopšte tu optužnicu. Pa ja ne vjerujem i Priština da je pisala da bi je tako napisala.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zaustavite se na trenutak. Vi shvatate ono šta vam ja uopšteno iznosim ovde. Ovaj optuženi, iako vas je odbacio 1988. godine i 1989. godine i dalje je bio pod pritiskom srpskih nacionalista i nakon vašeg pisma, nakon peticije, čak privid blokade Srba s druge strane Drine, čak je i to nestalo krajem 1994. godine. To je jedan od načina kojima je on vama izašao u susret, ispunio vaše želje. Drugi način je bio taj što je počeo na jedan institucionalan način da napada kosovske Albance i to je počelo 1995. godine i to je delimično ili u potpunosti bio rezultat vašeg pritiska i to je jedan od razloga zašto ga vi podržavete, gospodine Bulatoviću, zar ne?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Nije tačno. Prvo nije tačno da je on nas odbacio. Prvo, koji smo mi to "nas", tamo je cio narod bio, nisam ja sam bio. A mene vlast nije interesovala nego da li mogu da opstanem s mojom porodicom, da li da živim na Kosovu i Metohiji ili ne. To je pitanje bilo i ne pred mojom familijom, nego pred svakom srpskom porodicom na Kosovu i Metohiji. To je ono što vi, gospodine Najs, ne želite ili ne možete da shvatite ili ne želite da shvatite. E to je problem.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Daću vam nekoliko primera. Evo, daću vam nekoliko primera. Sećate se onog čuvanog suđenja protiv 200 policajaca, kada je 200 policajaca Albanaca s Kosova suđeno i kada su im izrečene teške kazne. I to je takođe bio odgovor na jedan od vaših pritisaka.

SUDIJA ROBINSON: Koje je godine to bilo?

TUŽILAC NAJS: 1995. godine.

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Ne sjećam se toga.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U isto vreme organizacije za ljudska prava 1995. godine su beležile porast represije nad kosovskim Albancima i to tako što je vršena diskriminacija oko zaposlenja, zatim policija se brutalno ponašala prema njima, takođe su ograničavane slobode određenih udruživanja, vodile su se politička suđenja, a to je takođe bio odgovor na vaša pritiske, zar ne?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Ne. Ne. Ti izveštaji vaši nijesu tačni. Nijesu tačni, nikakav pritisak na njih nije vršen nego su oni, u to vrijeme mi nijesmo znali s kim oni kontaktiraju, koje su to snage u svijetu da njih podržavaju, da takve radnje nedozvoljene rade. Mi smo ustavotvoran narod, državotvoran narod, srpski narod, imali smo državu, a oni nijesu imali državu i htjeli su državu. Zbog toga sve što je bilo državno, upropaštavano je, sabotirano je i odnosili su se, kako da kažem da treba uništiti sve što je državno. To je, tu je razlika bila između našag stanovništva i njihovog stanovništva. Mi u to vreme, ono što ja danas znam, ja tada nijesam znao. Ja moram to da kažem, ja sam došao da kažem istinu pred ovaj Tribunal, ne da pričam kojekakve priče.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Preći ćemo sada na druga dva događaja pre nego što se vratim na osamdesete, kako bi se pokazala integracija vašeg pritiska sa Kosova i drugih područja gde je bilo suko-

ba. Da li se sećate da ste jula 1996. godine, godinu dana nakon Srebrenice dali intervju za Bi-Bi-Si (BBC) i da ste tu hvalili Radovana Karadžića kao najpopularnijeg živog Srbina i kako ste insistirali na tome da bi on trebalo da bude predsednik zajedničke države Srbije i Crne Gore. Da li se sećate toga?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Da. Tačno je.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je to i dalje vaše mišljenje da je Radovan Karadžić najpopularniji živi Srbin?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: To je sigurno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I ne oklevate ni jednog trenutka u vezi sa svim onim šta se desilo tokom njegovog rukovodstva u Bosni? Ne oklevate ni na tren?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Kako mislite ne oklevam? On je stavio se na čelo naroda, da se spasi i da ne doživi pokolj kao u Drugom svetskom ratu u Jasenovcu i druga gubilišta. I on je spasio to šta se moglo spasiti. I izginulo je to što je izginulo, rat je rat, nije brat, prema tome Karadžić je učinio za svoj narod toliko da što je moglo da se zaštiti, zaštitio je. Što nije moglo, sudbina Božija i to je.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I poslednje šta je optuženi učinio zbog čega ste tako pozitivno raspoloženi prema njemu danas je to što je nakon marta 1999. godine on proterao, odnosno dao da se protera na hiljade kosovskih Albanaca, dok ih je na hiljade ubijeno, zar ne? I na taj način su bili ispunjeni vaši zahtevi, zahtevi srpskih nacionalista, zar ne?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: To su vaša umišljanja. Nije to tačno. Ja ću vam reći, bio sam u bolnici. Sa Kosova kad je počelo raketiranje i agresija NATO pakta na Jugoslaviju, ja sam se našao na klinici na lečenju. I da vam odmah kažem, sa Kosova su bježali svi koji su mogli da pobjegnu. Narod i Srbi i Šiptari, mislim Albanci, evo sad da ih ja krstim Albanci i Makedonci i Turci oko Prizrena (Prizren) gde ih je najviše locirano. Svak je gledao sa teritorije koja se raketira da se skloni. I sad zamislite da taj narod nije izbjegao van toga kruga, van

te teritorije koja je raketirana, koliko bi tek bilo poginulih, koliko bi hiljada više poginulo i tako. Niko njih nije proterivao isto kao ja ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Bulatoviću, moram da vas prekinem. Vi ne odgovarate na moje pitanje. Dokazi izneti na ovom Sudu će uskoro da uvere Pretresno veće da je na hiljade ljudi bilo ubijeno i proterano i to od strane Srba i vi znate da je to tako i zbog toga vi podržavate ovog optuženog i zbog toga ste ovde danas tu, kako biste mu pomogli, zar ne?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Ne, to nije tačno. Ja uopšte o tim hiljadama poginulih ... Kod nas se govori da je poginulo otprilike oko 2.000 do 3.000 Albanaca i toliko Srba, otprilike, oko 2.000 Srba, Srba nešto manje. Prema tome sve drugo što je oko ovih hiljada, vi to govorite, za mene je napoznato do današnjeg dana, ovde danas čujem te hiljade. Gde su te hiljade? Evo sada na Volujku (Vulljake) vade kosti, ovaj, kidnapovanih Srba i ubijenih Srba. Vi o tome presakaćete, nigde nema Srba kao žrtava, kod vas kao tužioca, što znači da je tu čista tendencija.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi možete da iznosite takve komentare koliko god želite, ako mislite da će vam to pomoći. Recite mi, odnosno recite uvaženim sudijama, da li vi mislite da gubitak života, bilo u Bosni, Hrvatskoj ili na Kosovu od strane Srba, u onoj meri u kojoj je to dokazano, da je to bilo opravdano zbog srpskog nacionalnog interesa, je li to vaš stav?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Moj stav je da je trebalo boriti se za spas svoga naroda i ako je moguće da se od genocida spasi. A nikakva tendencija nije bila, ne vjerujem da je bila tendencija ni Karadžića, niti bilo koga da, ovaj, braneći svoj narod gleda da uništi druge narode. Jer radeći protiv drugih naroda, posredno radim i protiv svog naroda. I onda sam neprijatelj svoga naroda. Naši pogledi na svijet nisu isti, gospodine Najs, oprostite što to kažem. Zlo raditi, a dobru se nadati, to ne može biti. Samo dobro radi, pa će dobro Bog dati. A sa zlom samo se zlo dobija.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pogledajmo peticiju iz 1985. godine, na kojoj je vaš potpis na prvom mestu. Mi to nismo dobili na engleskom jeziku i rečeno je da tu ništa uvredljivo nije izneto, ali ja ću, evo, sada da predočim englesku verziju. Ovo je iz 1985. godine. Setimo se kakva je bila situacija tada, gospodine Bulatoviću. To je bilo 10 godina pre dolaska OVK (UČK, Ushtria Clirimtare e Kosoves), samo četiri godine nakon demonstracija u Prištini 1981. godine i četiri godine nakon vašeg srpskog nacionalističkog razočaranja, dakle da ne možete da promenite Ustav. To je ono šta ja sugerišem. Ali pogledajmo sada šta stoji u ovoj blagoj peticiji. Vi ste stavili vaš potpis na peticiju iz 1985. godine. U drugom paragrafu stoji sledeće: "Prava situacija je katastrofalna. Deo Jugoslavije je pod okupacijom, teritorija koja je naš istorijski nacionalni entitet, dok se protiv Srba na Kosovu i Metohiji vrši fašistički genocid i to se prihvata". Recite nam sada koji je to bio genocid o kome ste vi javno govorili?

prevodioci: Prevodioci nemaju original teksta.

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Prvo vi govorite da je UČK, ovaj, stvorena sada kada je počeo rat. To nije tačno. UČK je radila kao tajno, ovaj, u posleratnom cijelom periodu, samo nije bila toliko, ovaj, dozvolila sebi široka dejstva, nego pojedinačna ubistva, likvidacije, progoni, ubijanje stoke, oslepljivanje srpske stoke, lomljenja, ovaj, crepa na kućama i to deca, da ne bi odrasli to uradili ... Znači sve vrste pritiska je radilo ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Recite nam koji je to fašistički genocid?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Molim?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koji je to fašistički genocid koji spominjete? Vi ste sačinili ovaj dokument. Želim da shvatite šta vas pitam. Dakle pišete jedan dokument, javno ga delite svojim zemljacima. Recite nam koga ste vi optuživali za fašistički genocid 1985. godine, recite nam?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Sve albanske teroriste koji su taj

genocid sprovodili na cijeloj teritoriji Kosova i Metohije, gospodine Najs. To je ono šta vi ne možete da shvatite, gospodine Najs.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ali govorimo o 1985. godini, radi se o 1985. godini.

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Najs, kako možete da nazovete ako podmetnete požar u Pečku patrijaršiju, duhovni centar srpske vjere i crkve? Šta to znači, ja vas pitam ovde, je li to genocid? To je namera, znači, da se sve uništi na Kosovu i Metohiji što je srpsko. Oni nemaju ni jedan kulturno-istorijski spomenik na Kosovu i Metohiji, gospodine Najs, ni jedan. Neka kažu koji to spomenik njihove kulture ima? Koja je to podloga istorijska njihovoga bitisanja tu? Nemaju. A mi što je sve naše ... Pa Kosovo je najveće srpsko groblje. Najveće srpsko groblje i najveća srpska crkvišta i najveća manastirska zemlja, ovaj, koju uopšte Srbi imaju. Pa Kosovo je srce Srbije, gospodine Najs. Čoveku kad izvadite srce, može li on da živi? Ne može. I cilj ovoga stranoga faktora je da se uzme Kosovo Srbiji i srpskom narodu i da se na taj način uništi srpski narod i Srbija. To mi Srbi tako vidimo i to mi tvrdimo da je to tako i to je tako.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste uzgubljeni u prošlosti, moram da vam kažem.

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Da smo uradili išta protiv Šitara, kad vi želite albanskog naroda, šta biste onda rekli? Pa oni su u našoj državi nas ubijali, terorizali, a nas iseljavali, proterivali. U našoj državi! Ima li negde u svijetu takav sučaj, gospodine Najs i evo vi sada, vi ste pametan čovek, ja sam za vas nepismen čovek, ali ima li negde u svetu da u jednoj državi narodu državotvornom neka manjina dođe da ga teroriše u njegovoj državi? Samo je to bilo na Kosovu i Metohiji, gospodine Najs. Budite sigurni da je ovo istina.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pustiću vam jedan kratak video snimak, radi se o snimku intervjuja s vama. Mislim da će to zajedno sa vašim prethodnim odgovorima jasno da pokaže na koji način razmišljate. Murat (Murat) koji izaziva tako emocionalnu reakciju kod vas je

umro, kada, pre 600 godina?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Murat je poginuo, on je car turski bio i poginuo je i on i srpski knez Lazar na Kosovskoj bici. Obadva su ... To je jedina bitka u svijetu u kojoj su poginula obadva cara - i srpski knez i turski car.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vratimo se sada na peticiju, gospodine Bulatoviću. Samo da vidimo još nekoliko paragrafa budući da je ovaj dokument predložen kao važan dokument. Dok ga sagledavamo, reći ću sledeće: nezavisni izveštaji organizacija za ljudska prava iz 1985. godine kada su se bavile Kosovom, dakle njihovi izveštaji pokazuju da jeste bilo nezavisnih incidenata nasilja protiv kosovskih Srba, ali to su vršili pojedinci, to nije bilo organizovano, dakle to je bio opseg. Nije se radilo o bilo čemu organizovanom, o OVK, dakle to je ono šta vam ja kažem. Nemamo vremena da se bavimo svim tim izveštajima. Mogli bismo sada da pogledamo tu vašu peticiju, ostale dokumente mogu da dostavim i Pretresnom veću. U sledećem paragrafu stoji: "Brutalni pritisak šiptarskih šovinista ..."

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, sudija Kvon me upravo pitao da li je pušten taj snimak, da li smo išta čuli, ništa nismo čuli.

TUŽILAC NAJS: Pa ako niste ništa čuli, to ne bi trebalo da bude problem budući da postoji transkript. Ne znam da li se čuo zvuk.

SUDIJA ROBINSON: Ne, ništa nismo čuli, videli smo samo snimak.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, da li ste čuli zvuk?

(Video snimak)

Kosta Bulatović: Kada pomislim šta se desilo Muratu, moje srce počinje da peva. Kada pomislim na njegov poslednji udisaj ...

(Kraj video snimka)

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mogu da postavim pitanje na osnovu ovog video snimka kako bi bilo sve jasno. Gospodine Bulatoviću, vi i dalje emotivno reagujete na nekoga ko je ubijen pre 600 godina i vi imate taj emotivni naboj, zar ne?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Tačno. Ovaj snimak je snimala BBC ekipa, ali treba ga prikazati cijeloga. Ja sam odbio da s njima imam intervju što nećemo da obavimo intervju u jedno srpsko selo. Molim vas, pa sam ih poveo u selo gde nema ni jedne srpske kuće, đe nema čak ni groblja, sve je polomljeno groblje, pa da smo sami sa njima utrpravali ploče na kojima piše ko je tu bio sahranjen i videli su razvaljene grobnice. Sve je to snimila televizija BBC, ali je ona došla i otišla i napravila je tu emisiju sa tendencijom i na ovaj, moje govorenje kod spomenka Kosovskih junaka, prema tome nije intervju ovako nego je dat kod spomenika Kosovskih junaka i rekao sam da su ovde dva cara poginula, ne cara, knez Lazar srpski i car Murat turski. E sad zato što je pomenut Murat, sad je samo Murat vama interesantan da biste kod opšte javnosti stvorili utisak, ko zna šta je tu rečeno. Tu ništa nepošteno nije rečeno gospodine Najs, sve časno, sve pošteno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pogledajmo još nekoliko stvari iz ove peticije koju ste potpisali 1985. godine, da pogledamo zahteve. Pod brojem 3 vidim da tražite da se idmah proteraju velikoalbanski šovinisti koji predvode pobunu, pod brojem 4 da se javno iznesu imena kreatora genocidnog projekta protiv nas, 5, da se više ne primaju albanski emigranti, 6 da se ponište svi ugovori kojima se prodaje srpska imovina i pod brojem 11, opet povratak u prošlost, da se rekonstruišu lični kartoni albanskih nacističkih pristalica iz Drugog svetskog rata. To je bio najprovokativniji mogući dokument koji ste mogli da potpišete, gospodine Bulatoviću, zar ne?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Prvo, vi ste ovde napomenuli član 3 pa ste samo rekli da se iz organa vlasti pokrajine, ovaj, podvrgnu odgovornosti kadrovi. Pa to nije tačno. Mi smo napisali da se iz organa vlasti pokrajine i republike. Nas je više boljelo i više smo

bili okrenuti protiv republičkog rukovodstva nego protiv pokrajinskog. Pokrajinsko rukovodstvo je radilo za svoj narod, branilo njegove interese i borilo se za razbijanje Srbije da bi napravili Veliku Albaniju. A republičko rukovodstvo Srbije se nije borilo da to spriječi i tu je sukob bio. I mi smo više, više smo bili usmereni protiv rukovodstva Srbije nego pokrajine. Ali nijesmo preskakali pokrajinu, pa je ona na prvoj poziciji, je li tako? Prema tome, to. Drugo, da se javno iznesu imena tvoraca. Što bi bilo kriveno ko stoji iza toga da stalno se pravi teror po Kosovu, nasilja, paljevine, ubijanja, a sve se pokriva sa nekim verbalnim prećenjem, kako će se preduzeti mere, kako će se tom stati na put, kako će oni te koji takve stvari rade, pojedince te i sve pojedince, sve reč pojedinci, natjerati u mišju rupu. A nikad ništa nikom nije falilo tamo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Moram da vas prekinem. Vratimo se na miting u Kosovu Polju nakratko, o tome smo već čuli dosta iskaza. Prvo, molim vas lepo, ako možete da potvrditi, između sastanka u ponedeljak i sastanka u petak, dok ste pripremali ljude da dođu i govore, predstavnik optuženog, Mića Jakovljević, doleteo je avionom i savetovao vas kako da organizujete taj događaj i posebno vas je savetovao da se snimi svaka reč, zato što će mediji to da preuzmu. Da li se sećate toga?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Ne, to nije tačno, to je lažan iskaz. Ja toga Mića Jakovljevića uopšte ne poznajem ko je, vi proverite. Možda je taj čovek za mene ovako čuo, ali se sa mnom taj Mićo Jakovljević sigurno ne poznaje, ako se tiče mene i to je čisto ovako...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro, u redu, čuo sam, to je vaš odgovor, u redu. Azem Vlasi (Azem Vllasi), pravnik, politički rukovodilac je miroljubiv čovek, to nije čovek koji se ikada bavio niti je bilo ko za njega rekao da se bavio nasiljem, zar ne?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Za Azema Vlasija? Svi oni koji su bili u rukovodstvu nijesu se bavili oni lično nasiljem, ali su bili zaštitnici nasilja, gospodine Naj, to je problem. I zašto je narod bio

protiv Azema? Pa bio je protiv zbog toga što je on određenim svojim rečenicama javnim iritirao taj narod. Na primer kada je reporter Milić ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sledeće pitanje. On se našao u poziciji u kojoj ste na tom sastanku njemu bili suprotstavljeni vi, Šolević i nekoliko drugih krupnijih muškaraca i vi, vaša grupa predvodila je demonstracije kojima su se političke vođe zastrašivanjem naterali na predaju. I vi ste to učinili za ovog optuženog, zar ne?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Ne. Prvo, ja Azema Vlasija lično ne poznajem. Nikada ga nijesam u živo vidio. Proverite, pitajte gospodina Azema da li smo se mi nekad sreli, pozdravili i makar i jednu riječ progovorili. Nikada, znači da to podatke imate lažne. Neko vas je obmanuo. I dalje, za ove mitinge za koje vi pozivate, zakazivali su ljudi iz opština, sami su tražili, jer u Srbiji se nije znalo, u užem dijelu Srbije, šta se radi stvarno protiv srpskog naroda na Kosovu i Metohiji, pa su svi iz opština po neko želio iz njihovog grada da ljudi dođu na Kosovo i da to kažu javno. I tako su nastajali mitinzi, a ne kako vi mislite da je ovo neka organizacija pa neki nacionalist. Nacionalistička grupa nije postojala. Cio narod je bio grupa, ako se to može reći, grupa. A ja što sam potpisnik ove peticije, mene i vi ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro, u redu.

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Nego sam bio jedan od tih prvih, a prvi jesam kritikovao vlast, to je tačno. Vlast sam kritikovao i bio sam protiv vlasti i danas sam protiv vlasti. I mogu vam reći da ni jedna vlast koju sam ja doživio u životu nije valjala. I nije bila dobra i po volji naroda. Ova peticija je nevažna.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jedan od vaših kolega, Miroslav Šolević, vaš veoma dobar prijatelj, vi ste mu kum, ako se ne varam ili on vama ...

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: To je tačno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: On je, odgovarajući na pitanja prilikom

snimanja filma "Smrt Jugoslavije" (The Death of Yugoslavia) rekao da su pripremljene kamenice kako bi se koristile protiv policije u Kosovu Polju, zar ne? Pripremljene su kamenice kako bi to ispao jedan nasilan događaj.

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Sigurno ne. Vi ne poznajete, gospodine Najs, Miroslava Šolevića, a dobro bi bilo da ga pozovete ovde u Sud, a da vam ja odmah kažem. Koliko ste vi doneli tamo neke kamenice, tamo je neko doneo kamenice. Tu nije bilo nikakvih kamenica, nego je, ovaj, tu rađen asfalt ...

TUŽILAC NAJS: Pogledajte onda, molim vas, ovo. Treba nam ton za ovo.

(Video snimak)

Azem Vlasi: Posalo je svog Ćoveka koji je bio specijalizovan za obavljanje prljavih poslova. Sastao se sa kosovskim Srbima i rekao im šta da rade.

Miroslav Šolević: Ponedeljak veče. Znači mi imam utorak, sredu i četvrtak da se spremimo, samo tri dana.

(Kraj video snimka)

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću. Da li treba baš sada da prekinete?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Moram da prekinem jer vam ukazujem ponovo na potpuno pogrešan prevod. Ovde piše da je Milošević pozvao "private secretary" (privatni sekretar) svog privatnog sekretara, da to kaže Vlasi. A Vlasi kaže da je došao izvršni sekretar Centralnog komiteta. To je velika razlika da li je došao izvršni sekretar

Centralnog komiteta, Centralni komitet je imao nekoliko izvršnih sekretara i redovna im je dužnost bila da putuju po celoj teritoriji. Milošević nije imao privatnog sekretara da ga pošalje i ovo vam je ponovo na BBC pogrešan prevod, iako možete i sami da čujete, iako govori na albanskom, Vlasi kaže "sekretare egzekutive" (sekretare egzekutiv). To je izvršni sekretar CK.

SVEDOK BULATOVIĆ: Istina je, tačno je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: A nikakav privatni sekretar, a prevod vam je privatni sekretar. Stalno imate pogrešan prevod.

SUDIJA ROBINSON: U redu, imamo to na umu, gospodine Miloševiću, hvala.

(Video snimak)

Miroslav äoleviĀ: *Da se sretnemo s ljudima, da se vidimo, da se organizujemo. Nego smo rekli svi ovi momci koji umeju dobro da se biju, da ponesu sve što treba. Mi smo za proširenje trotoara istovarili dve prikolice traktorske, ovakvih kamenova. To smo, da se proširi trotoar, to nije bilo za policiju i to je bilo tu ako bi, ne daj Bože, zatrebalo.*

(Kraj video snimka)

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači to je tamo bilo, ako bi, ne daj Bože, zatrebalo. On je isto tako u jednom intervjuu, u ovom istom intervjuu na ovom mestu rekao da je tamo bilo nekih 200 do 300 mladića s pištoljima koji su bili spremni na sve. On je u pravu kad to kaže, zar ne? Radilo se o jednom planiranom nasilnom događaju i vi ste u tome učestvovali.

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Ne ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro, idemo, onda, dalje.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, dozvolite mi da shvatim šta tačno svedok kaže kao odgovor na vašu tvrdnju. Dakle kad je reč o prikolicama sa kamenicama, mislim da ste ranije, odgovarajući na pitanje gospodina Najsa, rekli da se to tamo nalazilo za proširenje puta. Da li biste to želeli da objasnite?

SVEDOK BULATOVIĆ: Gospodine Robinson, gospodo iz Pretresnog veća, priroda ovoga čoveka što smo ga sada videli, Miroslava Šolevića, je takva da je on s novinarima uvek davao šaljive i provokativne odgovore i to je njegova lična stvar. Njega pitajte zašto je to rekao. To uopšte nema veze sa stvarnošću. Ako još jedan čovek za to takođe zna u Kosovo Polje i okolinu, ja prihvaćam da me obesite ovde pred Tribunal i to za nogu da mi duša ispada sedam sati. Razumete. Prema tome, to je čisto van svake pameti ovo šta sam sad čuo na ekranu. To pitajte Šolevića, to niko ne zna, ja sam vam rekao isinu. Tu je put proširivan, asfaltiran i ono nije bilo očišćeno sa strane. Kad je narod počela da tuče milicija, a ja to nijesam vidio, gospodine Robinson, ja nijesam to vidio, ja sam bio u sali unutra, a ovo se događalo napolju. Policija je tukla narod, jer je bilo negde oko 20.000 ljudi se skupilo oko, oko, ovaj, Doma kulture. Narod je pobe-gao od policije dok nije došao do tog otpadnog materijala ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala, dobro, u redu. Dakle da stvari budu jasne: vi kažete da je ovo šta navodno kaže Miroslav Šolević nešto šta je on rekao šaleći se, budući da se često šalio.

SVEDOK BULATOVIĆ: Čista provokacija.

SUDIJA ROBINSON: A šta kažete na drugu tvrdnju koji je izneo gospodin Najs, da je tamo bilo još drugih ljudi, oko 200 mladića, s pištoljima, da su bili naoružani.

SVEDOK BULATOVIĆ: Pa to da je bio jedan s pištoljima, tada je tamo policija bila mešani sastav, taj bi bio i razoružan i premlaćen, budite sigurni i jedan da je bio. To je sve čista priča ovaj, ja ne znam, isto

kao da je omanuo da ovako nešto kaže. To nema veze uopšte, to nije tačno. To sigurno nije tačno.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Najš.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Bulatoviću ...

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: I sigurno znajte da oni znaju da to nije tačno. Nije tačno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Bulatoviću, budite sigurni da su gospodina Šolevića pitali da li i dalje stoji iza onoga šta je rekao u tim intervjuima i sigurno je da vam ja ne bih postavljao pitanja koja sam vam postavljao da on nije potvrdio da i dalje stoji iza onoga šta je rekao. A sada još nešto šta je rekao gospodin Šolević, to je jedan novinski članak objavljen 10. februara 1993. godine. Želeo bih vaš komentar u vezi sa nekoliko pasusa. Pretresno veće je već ranije videlo ovaj članak. Ja to koristim samo kako bih na jednostavan način izneo neke tvrdnje. Neću tražiti da se to uvrsti u spis. To je intervju koji je obavio Slavko Ćuruvija. Voleo bih da budem precizan, pokojni Slavko Ćuruvija i Milka Kovačić. Kako bi sudije stekle bolji utisak o tome kako se kod vas živi, možete li da objasnite šta se dogodilo Slavku Ćuruviji ubrzo nakon početka bombardovanja. On je bio novinar. Šta mu se dogodilo?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Na to pitanje ne bih mogao da odgovorim. Ja sam živio u Kosovu Polju odnosno u Prištini zadnjih 10 godina i ja o tome samo iz novina što znam, drugo ne bih imao šta da kažem gospodo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ubijen je, zar ne? To je novinar koga je ubila tajna policija.

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: To vi možete da kažete, ja ne mogu da kažem o tome baš ništa, jer što ne znam, ja neću reći na ovaj Tribunal.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro. Pogledajmo onda pri dnu prve

stranice ... Ne, pogledajte, molim vas, original na srpskom.

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam tada bio u bolnici.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Evo šta ovde kaže vaš dobar prijatelj Šolević o Novom Sadu, donji levi ugao na vašem jeziku. Pitanje je: "Dobro je poznato šta se dogodilo u Novom Sadu", a Šolević odgovara: "I druge stvrari su dobro poznate ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, nismo to još pronašli.

TUŽILAC NAJS: To je treća stranica dokumenta, a prva na engleskom jeziku, datum je 10. februar 1993. godine. Pri dnu stranice Šolević u svom odgovoru kaže nakon pitanja, poznato je šta se dogodilo u Novom Sadu. Odgovor: "Poznato je i ostalo. Krenuli su mitinzi koji su srušili i vojvođansko rukovodstvo i crnogorsko rukovodstvo".

SUDIJA ROBINSON: Da, pronašli smo to. Izvolite, gospodine Najs.

SVEDOK BULATOVIĆ: Nijedno od ta dva.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Citiram: "Krenuli su mitinzi koji su srušili i vojvođansko rukovodstvo i crnogorsko rukovodstvo. Sve smo bili pripremili da srušimo i bosansko rukovodstvo. Mislili smo da će tamo stvar najlakše da se izvede. Ali Sloba i srpsko rukovodstvo su tražili od nas da odustanemo od Jajca. Bila je greška to što nas je zaustavio. Mogao je kao i dotle da se pravi lud na te njihove pritiske, dok mi Bosnu ne obrišemo." Dakle, gospodine Bulatoviću, ja gledam na sve te stvari kao na jednu celinu vaše srpske nacionalističke aktivnosti i promena do kojih je došlo u Crnoj Gori i u Vojvodini. Možete li da potvrdite da je zaista bio planiran miting u Jajcu u Bosni?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Prvi put za takav miting čujem, evo, a kumovi smo. On živi stvarno u Nišu, a ja u Prištini sam živio do ovoga rata, ja sad prvi put čujem za miting u Bosni i u Jajcu. Kažem vam, on je znao da mnogo puta pravi ovako šale, gafove i najbolje bi bilo da Tribunal njega pozove da to razjasni. Evo ja sad

ne znam za ovo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: O tome će odlučivati ovaj Sud. Vi, dakle, nemate razloga da sumnjate u to šta on kaže o planiranom mitingu u Jajcu, zar ne? I ja mogu još nešto više da kažem o tome zašto do tog mitinga nije došlo, pa da vidimo da li će vam to osvežiti pamćenje. Draško Milićević iz Centralnog komiteta je prenosio informacije između vas i Centralnog komiteta i ovog optuženog zar ne?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Ja toga čoveka ne poznajem.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ne poznajete? Planirani miting u Jajcu je otkazan zato što je tada optuženi vama demonstrantima preneo poruku da mu treba bosanski glas u Predsedništvu ili u komitetu, ne sećam se tačno šta i da ga neće dobiti ukoliko se poremeti mitingom i zato je taj miting otkazan i zato Šolević kaže da je taj miting otkazan. Da li vam je to osvežilo pamćenje?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Najs, vi me pitate stvari o kojima ja pojma nemam. Ja ne znam o tome dijelu ništa. Vi mene ne pitate za moje svedočenje, šta sam svedočio, da nijesam nešto rekao lažno možda pred ovim Sudom, a ja o ovome ne mogu da svedočim. Pitajte Šolevića šta je dao, kakve intervjuje. Miting u Jajcu, koliko ja znam, nikada nije organizovan niti je bila priča o njegovoj organizaciji. Evo sad ovde je stiglo i to. On je mene zvao "pukovniče", to ime mi je on nazvao, pa posla narod po toj inerciji, a to je bilo čisto onako iz šale iz, ovako, kako da kažem, ismejavanja. On je takav po prirodi čovek, da voli da se našali sa svakim i da provocira, a nije nikad zlonameran bio. Taj Šolević nije nikoga povrijedio i uvrijedio.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro, sledeć pitanje. On takođe kaže još jednu stvar. Molim Pretresno veće da okrene sledeću stranicu, a svedok neka i dalje gleda istu ovu stranicu nešto dalje. Kad je reč o rascepu, rekao je da je on hteo da dođe do rascepa u štabu, ali da ni do kakve odluke nije moglo da dođe bez Koste, Boška, Duška Ristića i njega. Milošević je prvo rekao da štab ne treba rasturati, a zatim,

mesec dana kasnije, da treba. Da li se to poklapa sa vašim sećanjem da je optuženi insistirao na tome da se rasformira štab za mitinge? **SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR:** Niti je štab postojao, niti ja o tome imam pojmā. Prvi put čujem za taj štab i vi stalno ovde upotrebljavate “nacionalisti” i “nacionalistička grupa”. Takva grupa nije postojala gospodine Najš. Da je postojala ja bih morao da znam za takvu grupu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Još samo par pitanja, jer nemam dovoljno vremena da vam postavim sva pitanja koja bih želeo. Uzmimo Vojvodinu kao primer. Način na koji su funkcionisali vaši mitinzi je sledeći. Vladavina rulje na ulici, politički pritisak iz Beograda zajedno su dovoljno uplašili političko rukovodstvo da podnesu ostavku. Sada ne citiram članak nego iznosim jednu tvrdnju. To je način na koji je to funkcionisalo, zar ne?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Ovaj vaš naziv “rulja” za narod obespravljen, on je tražio spas. Mislim da je uvredljiv, a nije vaš, nije autohtoni vaš, ovo je iz političkog rukovodstva Kosova stigao, oni su nazivali narod obespravljeni koji je tražio prava i spas da bude ravnopravan sa drugim narodom na Kosovu i Metohiji, ruljom i ja bih vas molio, nemojte taj narod da vrijeđate. Nije to rulja nego je to bio unesrećeni narod. Evo šta se dogodilo 17. marta prošle godine. Ako je to rulja tamo koja se branila i tražila spas, a u prisustvu, ko su bili zaštitnici ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Nemamo dovoljno vremena.

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Oni su ubijali narod i palili kuće. Znači vi to pozdravljate, gospodine Najš...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Žao mi je, gospodine Bulatoviću, nemamo dovoljno vremena. Dakle ako uzmemo Vojvodinu kao primer, to je pokrajina sa dugom istorijom autonomije, još iz austrougarskih vremena. U celoj Jugoslaviji Vojvodina je bila smatrana modelom za međunacionalni suživot. To je mesto gde je Srba, u relevantno

vreme kojim se bavimo, bilo otprilike dve trećine. To je mesto na koje ste vi izvršili invaziju sa 13 različitih mitinga, mislim tu na vašu grupu. Poslednji put demonstranti su se tamo zadržali puna dva dana. Da li se sećate toga?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Ne znam taj dio, ja sam bio na prvi miting koji je bio ... Nije bio miting nego otišla je grupa oko 2.000 Srba pred Skupštinu Vojvodine da izloži položaj srpskog naroda na Kosovu i Metohiji i da zatraži od Vojvodine, kao pokrajine koja je podržavala vlasti, zbog sebe je podržavala vlasti na Kosovu i Metohiji, ne znajući njene interese ovamo, šta ta vlast podržava i kako se tolerantno odnosi prema teroru na Kosovu i Metohiji, nad srpskim narodom da bi im to prezentirali pred Skupštinu ili da puste jedan dio naroda u Skupštinu, unutra da uđe. Oni nam nijesu dali ni vodu ni struju čak. Prema tome, nije niko otišao njih da ruši, oni su sami sebe srušili svojim stavovima, Boško Krunic i društvo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja sam vas pitao na samom početku otkuda kosovskim Srbima pravo da ruše Vladu u Crnoj Gori i u Vojvodini i ja vam sada kažem da to nisu bili samo kosovski Srbi?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Srbi to nijesu uradili. Nađite snimke tamo kad je narod njihov ta rukovodstva srušio, da tako kažemo. Je li bio tamo prisutan i jedan čovek sa Kosova? Nije, gospodine Najs, a vi možete sada koješta u okviru ove smešne optužnice da ovde iznosite. Nema to veze. To je daleko od istine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Čovek za koga vi u vašem intervjuu kažete da se uspeo na presto na ramenima srpskog pokreta otpora, nikada nije bio vođa sa ideološkom platformom. To je bio čovek čiju ste želju za vlašću vi stimulisali time što ste mu dozvolili da se pridruži vašem pokretu, zar ne?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Kod nas se niko nije udruživao. Vaši navodi su tendenciozni. Nikakva nacionalistička grupa nije bila da bi se on s njom udruživao. Mi smo se obraćali svima, pa smo i njega posle proterivanja doktora Zorana Grujića zvali da dođe u Kosovo Polje. Taj dolazak smetao je i gospodinu koga ste pomenuli,

ja ga ne bih pomenuo po imenu, ali sad moram. I gospodinu Azemu Vlasiju i Kolj Široki (Kol Shiroka) i Ragipu Haljiljiju (Ragip Halili) i cijeloj toj grupi koja je zajedno sa njim sedela u Domu kulture u Kosovu Polju i slušala šta taj unesrećeni narod govori. Preko 70 govornika je tamo govorilo i iznosilo šta se sve radi protiv srpskog naroda na Kosovu i Metohiji. Vas to ništa ne boli, vi se sve hvatate za neke citate kako ovo, kako ono. Mi nijesmo bili pravnici pa da sad tu peticiju ili nešto neki dokument napišemo bolje. Kako smo umjeli, tako smo pisali. Ali oni kojima smo se mi obratili, oni nisu htjeli uzet u razmatranje. Zašto Albanci sa Kosova, evo da kažemo Albanci, zašto Albanci na Kosovu, ako su njima bila uskraćena neka prava, što oni nijesu bili natjerani da pišu peticiju, pa da se otvori pitanje šta je to njima napravljeno. Oni nijesu imali ni jedan razlog ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da, da, jesu, jesu, gospodine Bulatoviću. Nemamo sada vremena da se bavimo svim detaljima, ali zar se ne sećate demonstracija studenata 1981. godine, one koje je možda podstakao KGB (Komitet gosudarstvennoi bezopasnosti) ili neko drugi. Studenti jesu dole demonstrirali protiv represije vlasti, zar se vi toga ne sećate? Zar se ne sećate peticija i demonstracija studenata iz 1981. godine gde su se oni žalili da se prema njima loše postupaju?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: To su čiste, čiste mahinacije. Kakav KGB, tu je prste umešala CIA (Central Intelligence Agency) i tu se sad sve otkrilo. Mi tada to nismo znali, ali sada vidimo odakle je crv došao. Jabuka trula je došla sa strane i stavljena među zdrave jabuke. I cijela korpa jabuka se pokvarila. To je istina i ne možete izbeći ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Još dva pitanja. Kad ste u vašem intervju spomenuli da je duh pušten iz boce, to je izraz kojim ste zapravo rekli istinu. Vi ste vašim akcijama pustili ovog optuženog i onda je on učinio ogromnu štetu bivšoj Jugoslaviji. I vi znate da je delimično i vaša odgovornost to što ste ga pustili da to uradi.

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Pa vi sad se hvatate za tu jednu

malu provokaciju da bismo to rukovodstvo i njega samoga doveli u situaciju da se nešto makar preduzme za Kosovo i sada je to problem. Zbog toga je propala Jugoslavija, je li te? Nije, da se vi nijeste mješali sa strane, Jugoslavija bi i danas bila. Gospodo, Jugoslaviju su razbili oni koji su je stvorili. Oni koji su potpisali Versajski ugovor (The Versailles Treaty), oni su razbili Jugoslaviju i u Drugom svjetskom ratu je razbio Josip Broz u Jajcu, baš pošto ste pre pomenuli da je neki navodni miting trebao da bude u Jajcu. On je tu podijelio po nacionalnoj osnovi Jugoslaviju i u Srbiji napravio dvije pokrajine, a nije pokrajina mogla biti ni Slavonija u Hrvatskoj, ni Istra, ni Dalmacija, niti Vojna krajina, Kordun, Lika i Banija. Znači tu nije mogla biti pokrajina, samo u Srbiji. Gospodine Najs to je čista tendencija i mržnja protiv srpskog naroda i srpske države. Baranja je uzeta, Baranja je uzeta Srbiji i Vojvodini i data Hrvatskoj koja nikad u Hrvatskoj nija bila. A je li to u redu?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Moje zadnje pitanje je sasvim drugačije. Tiče se samo verodostojnosti i vašeg ponašanja u ovoj sudnici. Želim samo da vas podsetim da ste sve vreme optuženog oslovljavali sa "gospodine predsedniče", a sudije ste zvali samo "gospodin". Jednom ste za sudiju Robinsona rekli "sudija Robinson". Kad ste prvi put došli ovamo, vi niste tačno pročitali reči koje stoje u definiciji svečane izjave ovoga Suda, nego ste rekli nešto po svom izboru. Jeste li ti učinili namerno?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ovaj, ja kada se kunem, radi se o zakletvi, je li tako?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da. Mene zanima zašto niste pročitali ono šta piše?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Pročitao sam na kraju i to. Prvo sam se zakleo u svoju vjeru, pazite dobro i u svoju čast i obraz da ću govoriti istinu i onda sam čitao one riječi koje mi je gospodin donio predamnom, iz zakletve ovoga Tribunala. Prema tome sa najčasnijim namjerama sam to učinio pred ovim Tribunalom i ispoštovao ga maksimalno. Maksimalno poštovanje i prema gospodinu Robinsonu

i prema gospodinu Kvonu (Kwon) i prema gospodinu Bonomiju (Bonomy), najveće poštovanje sam ispoljio i ničim nijesam ovaj Tribunal ni povrijedio nu uvrijedio, niti vas, bez obzira što ste postavljali ovako, ovako i provokativna i sa tendencijom određenom pitanja. Ali nema veze, vi te tužioc, vi možda imate i pravo na taj način da pitate, ja to mogu i da razumijem.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi prihvatate legalnost ovog Suda?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Kako mislite?

ADVOKAT KEJ: Da li je ovo uopšte relevantno?

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, već je prošlo vreme za pauzu. Koje ste pitanje želeli da postavite?

TUŽILAC NAJS: Pitao sam da li prihvata legalnost ovoga Suda?

SUDIJA ROBINSON: Mislim da ne moramo sada u to da ulazimo, gospodine Najs. Idemo sada na pauzu od 20 minuta, a kada se vratimo pozabavićemo se dokumentima koji treba da budu uvršteni u spis.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Najs.

TUŽILAC NAJS: Što se tiče dokaznih predmeta, peticija iz 1994. godine, to je prvi dokument koji smo danas pogledali. To je dokument takođe koji se spominje u novinskom članku iz 1994. godine. Ne, to je onaj drugi dokument, a sudija Kwon je tada primetio kako svedok tu, u stvari, u tom intervjuu prihvata da je potpisnik, prvi potpisnik.

SUDIJA KVON: Da li vi imate nameru da ponudite kao dokaz peticiju iz januara 1986. godine?

TUŽILAC NAJS: Da, potpuno ste u pravu, ustvari to je prvi dokument.

SUDIJA ROBINSON: Dokument se usvaja.

sekretar: 859.

TUŽILAC NAJS: Onda imamo peticiju iz 1994. godine.

ADVOKAT HIGINS: Časni Sude, da li mogu da iznesem prigovor u vezi sa tim?

SUDIJA ROBINSON: Izvolite.

ADVOKAT HIGINS: Dokument kojim se koristio gospodin Najs, koji je nazvao "peticijom iz 1994. godine" izgleda da ima neke zabune oko toga. Svedok kada mu je prvi put predložen ovaj dokument je rekao da on nije prvi potpisnik i rekao je da se ne seća da je potpisao taj dokument. Sudija Kvon se zatim pozvao na intervju sa gospodinom Bulatovićem gde se pominje činjenica da je on prvi potpisnik tog pisma odnosno te nove peticije, a odgovor u vezi sa tim je, bar koliko se sećam, svedok je govorio o peticiji iz 1986. godine, ali nije govorio o peticiji iz 1994. godine, odnosno rekao je da nije imao nikakve veze s tim. Možda grešim, ali čini mi se da je takva bila situacija u vezi sa tim dokumentom.

SUDIJA ROBINSON: Hvala.

TUŽILAC NAJS: Moguće je da je njegov odgovor počeo time što je rekao da se ne seća da je potpisao tu peticiju, da je bio prvi potpisnik, ali nakon toga nije osporavao činjenicu da je on to potpisao. On nije rekao da su njegovi odgovori iz novinskog intervjua izmišljeni i čini mi se da je on jasno prihvatio to da je on potpisao taj dokument. Meni je žao što ovaj dokument, odnosno kopija dokumenta koji mi imamo, potpisnici počinju od broja 6, ali ja mislim da ima dovoljno osnova da se ovaj dokument uvrsti u dokazni spis budući da se radi

o važnom dokumentu u hronološkom smislu, budući da je ta petici-ja bila deo pritiska za koji je svedok priznao, dakle da su oni vršili pri-tisak na srpsko rukovodstvo i to predstavlja važan deo u hronologiji događaja.

SUDIJA ROBINSON: U redu imajući na umu dokument u celini i takođe imajući u vidu dokument u sklopu svedočenja ovoga svedo-ka, dakle imajući sve to na umu, dokument se usvaja.

sekretar: 860.

TUŽILAC NAJS: Zatim imamo intervju sa svedokom od 21. oktobra 1994. godine. Radi se o intervjuu koji je objavljen u dnevnim nov-inama, molim da se to usvoji.

SUDIJA ROBINSON: Usvaja se.

sekretar: 861.

TUŽILAC NAJS: Sledeći dokument je engleski prevod dokumenta koji je optuženi predočio pre nekoliko dana, radi se o peticiji iz 1985. godine. Ja nemam nikakav stav u vezi sa prevodom, odnosno da li to treba da uđe u dokazni spis kao dokaz optuženog ili Tužilaštva. Ako se bude osporavao prevodom, možda je bolje da onda uđe u dokazni spis kao naš dokazni predmet, iako ćemo, naravno, u tom slučaju imati duplu peticiju.

SUDIJA KVON: To se radi o dokumentu iz publikacije "Besane noći"?

TUŽILAC NAJS: Da, a gospođa Diklić (Diklich) mi je upravo rekla da, u stvari, peticija nije bila predočena tokom glavnog ispitivanja, tako da bi trebalo da uđe u dokazni spis kao dokaz Tužilaštva.

SUDIJA ROBINSON: U redu, prihvata se.

sekretar: 862.

TUŽILAC NAJS: Sledeći dokument, barem mislim je sledeći dokument, zapis intervju sa Miroslavom Šolevićem. Kao što sam vam rekao, osvrnuli smo se na to, to ranije nije bilo usvojeno. Naravno, ja bih voleo da to uđe u dokazni spis budući da se radi o skorijem intevjuu, ali odluka je na Pretresnom veću.

SUDIJA ROBINSON: Ne usvaja se u dokazni spis.

TUŽILAC NAJS: Video snimak sa Šolevićem, to smo i ranije već videli, ja neću da insistiram na tome s obzirom da znam koji je stav Pretresnog veća u vezi s tim, ali svedok je video to, imao je priliku da da svoj komentar i on nije ništa negirao. On je jednostavno dao objašnjenje za ono šta je rečeno.

SUDIJA ROBINSON: Nećemo to da uvrstimo u dokazni spis.

TUŽILAC NAJS: Takođe smo videli jedan veoma kratak snimak iz programa BBC, sećate se da se svedok usprotivio što je baš taj deo izbaran, radilo se o onom delu gde on, u stvari, emotovno reaguje na to što je neko ubijen pre 600 godina. Ja sam pokazao samo taj dokument, taj mali deo gde on govori. Mislim da bi samo taj klip trebalo da se uvrsti u dokazni spis, a ne svi ostali delovi.

SUDIJA ROBINSON: Da, samo taj deo. Gospođice Higgins (Higgins).

ADVOKAT HIGINS: U ime dodeljenog branioca, nas zanima relevantnost svega toga, budući da je samo prikazan jedan mali izvod.

SUDIJA ROBINSON: U redu, čuli smo vaš stav, gospođice Higgins. U svakom slučaju uvrstićemo taj deo u dokazni spis.

sekretar: To će da bude 863.

TUŽILAC NAJS: To bi bilo sve.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja bih pustio taj isečak iz intervjuja gospodina Bulatovića, ono šta je prikazao BBC. Mislim da bi bilo korektno prema gospodinu Bulatoviću da mu se pusti da čuje šta se to kaže da je on rekao, jer je bilo bez tona. On ne može da se pouzda u engleski prevod za koji smo više puta do sada konstatovali da je netačan. Prema tome nije ovde upotrebljena uobičajena procedura da se dokazni predmet da svedoku na jeziku koji razume.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Bulatoviću.

SVEDOK BULATOVIĆ: Hoću da kažem da ako je to samo BBC prikazao, ja ne znam šta je prikazao, ali ako je samo to prikazao, to je čista tendencija, jer ja sam njih poveo da vide srpsko selo, a srpskog sela tamo nema, sve uništeno, nema niđe kuće ni temelja, a od temelja kamen izvađen. Polomljeno groblje, totalno uništeno, ovaj. Oni su sve to snimili, znači to nije prihvaćeno, nego šta sam rekao kod spomenika, da su ovde poginula dva, dva cara. Pa svako ko bude napao neku državu, taj narod će se braniti za svoju slobodu i za svoju državu.

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam, hvala.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, tokom dodatnog ispitivanja možete da tražite da se pusti čitav snimak, ukoliko želite. Da li će da bude dodatnog ispitivanja?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, sasvim kratko.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, možete da počnete.

DODATNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mislio sam da nešto još želite da završite. Pre svega jednu stvar želim da razjasnimo, gospodine Bulatoviću, a to je ono šta vam je gospodin Najs rekao da kad kažete "Šiptar", vi time vređate Albance.

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Ne daj Bože.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste vi čuli da neko vređa Albance ako kaže za njih "Šiptar"?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Ja to nisam do danas čuo, ovde prvi put. Smijem da se zakunem, jednog sina imam, Bog mi ga je dao kad sam imao 59 godina. U njegovu glavu smijem da se zakunem, prvi put danas to čujem da je to uvreda. Ne morate mi vjerovati, ali ovo je ovako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate, gospodine Bulatoviću, da ovi koji gledaju u galeriji, trasiraju kanale na kom jeziku treba da čuju kroz slušalice, imaju objašnjenje napisano unutra, kanal 3, piše "skip" (shqip), ne piše "albanian" (albanski jezik) nego piše "skip". Šiptarski.

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: I to, gospodine predsedniče, nijesam znao, evo sad ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pretpostavljam da je to napisao neko ovde u ovoj administraciji. Ako vi vređate kad kažete "Šiptar", to bi trebalo da i oni vređaju Albance ako kažu "Šiptar"? Da li vam je to logično, gospodine Bulatoviću?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Potpuno logično. Ja vam kažem, danas sam bio zbunjen tim pitanjem kad sam to čuo. Jer armiju na Kosovu od tog sveta albanskog ja znam. Niko od njih mi nikada nije dao primedbu kada o bilo čemu razgovaramo, kad mu se obratim kao Šiptaru.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Gospodine Bulatoviću, sada ćemo se pozabaviti samo kratko ovom peticijom koja je ovde data iz knjige "Besane noći", mislim u toj zbirci je štampana, a u toj knjizi je peticija koju ste vi potpisali. To je peticija od 1985. godine.

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodin Najs vam je citirao drugi paragraf u toj peticiji, ne baš tačno preveden, ali ja ću citirati ponovo taj drugi paragraf na srpskom jeziku, jer poenta je bila u upotrebi reči "genocid fašista". Drugi pasus glasi, ove peticije koju ste vi potpisali: "Situacija u realitetu je poražavajuća. Okupiran je deo Jugoslavije, prostor našeg istorijskog i nacionalnog bića, a genocid fašista nad nama Srbima na Kosovu i Metohiji stekao je pravo građanstva."

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I to je rečenica do tačke, neću da citiram dalje. Pre nego što vam sada postavim pitanje vezano za ovo šta vas je gospodin Najs ovde kvalifikovao kao nacionalistu, što pominjete genocid, pročitacu vam citat, ja sam već, inače, gospodine Robinson citirao taj tekst, to je tekst slovenačkog profesora Ivana Kristana koji je ovde svedočio, a ovo je tekst iz njegovog članka objavljenog u časopisu "Socijalizam" 1981. godine, znači četiri godine pre nego što je bila ova peticija. I u tom članku gospodin Kristan, molim vas budite pažljivu, gospodine Bulatoviću, pa čujte, kaže: "Iredentističke težnje albanskih nacionalista na Kosovu nisu novijeg porekla ..."

prevodioci: Molimo govornika da uspori. Prevodioci nemaju tekst.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, prevodioci nemaju tekst, pa su zamolili da malo sporije čitate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U redu, gospodine Robinson, vrlo

ću sporo da pročitam, jer je vrlo kratak citat. "Iredentističke težnje albanskih nacionalista na Kosovu nisu novijeg porekla, već se pojavljuju, u stvari, kao produženje raznih kvislinških i fašističkih organizacija koje su se u toku rata borile protiv Narodnooslobodilačkog pokreta jugoslovenskih naroda" i tako dalje. Dakle moje pitanje glasi. Gospodine Bulatoviću, da li je bilo pre nego što ste vi čak napisali ovu peticiju opštepoznato da su događaji na Kosovu i Metohiji usmereni na separatizam i albanski šovinizam i isterivanje Srba ili produžetak tog balističkog fašističkog pokreta za vreme Drugog svetskog rata u vreme Musolinija (Benito Mussolini) i Hitlera (Adolf Hitler)?

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, radi se o veoma sugestivnom pitanju, tendencioznom pitanju i mislim da ni jedan odgovor na ovo pitanje neće da bude od pomoći Pretresnom veću. Radi se, u stvari, o argumentu optuženog.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, pitanje jeste sugestivno. Moraćete da ga preformulišete.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Gospodine Bulatoviću, da li ste vi koji ste pisali ovu peticiju prvi koji ste pomenuli baliste i fašiste koji vrše genocid na Kosovu i Metohiji ili je to bilo pominjano u jugoslovenskoj javnosti veoma široko.

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Bezbroj puta po raznim novinama je to upotrebljavano i pozivalo se, ovaj, a i meni je poznato. A ja sam prvog dana kada sam svedočio ovde, gospodine Robinson, ja sam, ovaj, istakao da su u toku rata, pri kraju Drugog svetskog rata, Fadilj Hodža (Fadil Hoxha) je baliste (Ballistet), kako su ih oni nazivali, a balisti su fašisti, on ih je sve prebacivao, ne sve, izvinjavam se, on je jedan dio njih kojih je uspio da ih obradi, on ih je prebacio u partizanske odrede. I oni su se prekvalifikovali i prešli u komunističke odrede partizanske u Drenici (Drenice). Tako su oni i delovali, kako je formiran Odred "Zejnel Ajdini" (Njesija "Zenel Hajdini") čiji je komandant bio Fadilj Hodža. Taj odred je imao u svom sastavu samo

tri Srbina, Toma Žarića i ovoga Lakićevića i Mihajla Radulovića Kačaka (Kacak). Oni su imali sva trojica albanska imena. Da su oni znali ko su ovi trojica, oni bi ih sve likvidirali. Zbog toga je i likvidiran jedan komandant partizanskog odreda Vuko Popović u Drenici, kada su saznali da je komandant Srbin, oni su ga na prvom sastanku u štabu u kuli jednoj u Polužje (Poluzhe) likvidirali. Prema tome, znači oni su se premostili i prešli iz fašista u Komunističku partiju i odatle su djelovali. Cijelo vrijeme posle rata, oni su djelovali. Ali narod kao narod, narod nije mogao da pretpostavi sve te stvari. Kada su novine počele sedamdesetih godina da otkrivaju određene stvari, onda smo videli otkud je taj crv došao i šta se, u stvari, radi. A niko nije mogao da prihvati da će NATO pakt da stane na strani terorizma ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Bulatoviću, gospodin Najs vam je citirao nekoliko tačaka ove peticije, doduše nepotpuno, pa ću ja da pređem preko tih nekoliko tačaka da bismo ustanovili da li se ovde radi o nekakvom srpskom nacionalističkom zahtevu. Tačka 1 glasi, vi se obraćate Skupštini SFRJ i Skupštini Srbije da stavi na dnevni red zahteve, znači obraćate se parlamentima da stave na dnevni red zahteve. Da li je to bio cilj peticije?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: To je bio cilj peticije ovaj i mi smo očekivali da će oni zakazati vanredne sednice skupština i da će na njima to, taj tekst peticije uzeti na raspravu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi peticijom tražite da parlamenti stave na dnevni red vaše zahteve, je li tako?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Prvi zahtev koji postavljate, pod 1, ovde piše: "Garanciju ostvarivanja naših osnovnih ljudskih prava po Ustavu SFRJ i međunarodnim konvencijama, a koja su nam apsolutno oduzeta".

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Tačno je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li to celina prvog zahteva koji ste podneli?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Jeste, to je celina. Mi nijesmo ništa tražili, da imamo viša prava od ostalih, ali da nemamo ni manja i da nad nama ne može niko da vrši teror i odmazde i progon ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Dobro, gospodine Bulatoviću. U vezi s ovim šta gospodin Najs sugerira da ste tražili da se smenjuju i tako dalje, tačka 3 piše: "Da se smesta iz organa vlasti pokrajine i republike isključe i podvrgnu odgovornosti velikoalbanski šovinisti koji su inspirisali, vodili i vode pobunu na Kosovu i Metohiji i omogućili osvajanje teritorije Jugoslavije od strane velikoalbanskih šovinista. Odgovornost zahtevamo i za kadrove srpske nacionalnosti koji su svojim oportunistom i karijerizmom služili i služe toj ideologiji".

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je ovde suština onemogućavanja delovanja velikoalbanskih separatista, bez obzira da li se radi o činjenjima ili nečinjenjima ili Albanaca ili Srba?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Tu se radi o potpuno, da odgovaraju pred organima vlasti i da budu isključeni iz nje svi oni koji su prećutkivali i pomagali terorizam, ovaj, na Kosovu protiv srpskog naroda i onima koji su ga čak i ovaj, gurali kao što je bio Fadilj Hodža, on je bio glavni čovek cijele te ideologije koja je sprovedena na Kosovu i Metohiji. Možda je sramota što govorim o mrtvom čoveku, pa se ovako, nije mi milo o mrtvima ovako da govorim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Bulatoviću. Gospodin Najs je ukazao na to da ste se vi zalagali za isterivanje Albanaca sa Kosova i Metohije. Tačka 5 glasi, pročitacu vam je: "Da se otkáže dalje gostoprinstvo emigrantima iz Albanije naseljenim od 6. aprila 1941. godine do današnjeg dana, bez obzira da li su naseljavani po Musolinijevom programu ili kasnije po projektu Envera

Hodže (Enver Hoxha). Dakle, gospodine Bulatoviću, da li vi tražite da se Albanci isteraju sa Kosova ili tražite da se otkáže gostoprimstvo imigrantima iz Albanije ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, izvolite.

TUŽILAC NAJS: Ono šta je bilo rečeno u vezi sa proterivanjem kosovskih Albanaca nije se odnosilo na 1985. godinu, već kasnije. Ne ulažem prigovor da se postavi to pitanje, ali čisto radi zapisnika hteo bih da kažem da zbog ograničenog vremena ja se nisam osvrnuo na sve šta je pomenuto u ovoj peticiji, budući da je to rađeno tokom glavnog ispitivanja, a ja se ni na koji način nisam osvrtao na predloge Envera Hodže i ne treba tumačiti ono šta je ovde rečeno o njemu. Nemam šta da kažem u vezi sa tim.

SUDIJA ROBINSON: U redu, možete da nastavite, gospodine Miloševiću. Gospodine Bulatoviću, odgovorite na pitanje.

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Mi smo tražili da se sa Kosova i Metohije vrte nazad albanski emigranti koji su došli i naselili tu teritoriju i glavno nasilje je od njih dolazilo. Oni su nama tamo one Albance koji su autohtoni, koji su tu rođeni, koji su tu već tri vijeka živeli, oni su nama njih kvarili, jer su ih oni pridobijali za te separatističke namere i za stvaranje Velike Albanije i za progon srpskog naroda sa Kosova i Metohije. Zbog toga smo mi tražili, znali smo odakle je štetnost, da se ta štetna jabuka odatle skloni, da bi ovaj narod mirni mogao normalno da živi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Bulatoviću, da li je ovde poenta u ovom vašem citatu koji sam ja pričtao, znači da se otkáže gostoprimstvo onima koji su naseljeni po programu Musolinija i Envera Hodže?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne niko drugi?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Ne niko drugi, sigurno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: To je jasno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sad, pošto je gospodin Najs pomenuo i to da ste vi kasnije zahtevali kolonizaciju, iako ta reč nije upotrebljena, citiraću vam tačku 7, šta ste vi, u stvari, zahtevali, piše u tački 7: "Zahtevamo da se pod nadzorom republičke i savezne vlasti bez odlaganja sprovede povratak prognanih srpskih porodica". Da li se tu radi, dakle, o povratku srpskih porodica koje su prognane sa Kosova za vreme terora albanskih separatista, bez obzira na to u doba Musolinija ili posle Drugog svetskog rata, ali prognanih sa Kosova i Metohije?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Mi smo tražili, gospodine predsedniče, gospodine Robinson i sudije u Pretresnom veću, tražili smo da se vrate svi prognani Srbi koji su sa te teritorije morali pod terorom albanskih fašista i balista da napuste teritoriju, a u posleratnom peridu, posle Drugog svetskog rata od strane terorista koji su se prikivali i pojedinačno u početku delovali. Prema tome mi nijesmo tražili da se dira narod, autohtoni narod koji tu živi mirno, neka ostane. Sa tim narodom mi ne bismo imali nikakvih problema. Ali ovi su dobijali sa strane podršku, baš ovi fašisti, ovi balisti, oni su bili podržavani. To je problem bio, tako je došlo i do rata. Da je ova peticija stavljena na dnevni red, možda bi se mnogo šta moglo izbeći i bili bi svi zadovoljni, ali na ovu Peticiju se oni nijesu ni okrenuli, ni na jednu, ni na drugu, da smo pisali 100 peticija, a niko nije branio Albancima ako su bili, ovaj, bilo šta oštećeni da napišu svoju peticiju i da se obrate istim tim rukovodstvima, a da vidimo kako bi se okrenuli kada bi oni napisali. Oni to nijesu uradili, oni su tražili pomoć van granica zemlje, a mi smo tražili od legalne vlasti. Mi ništa nepošteno nijesmo uradili, sve časno i pošteno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li vi vidite u ovoj vašoj peticiji bilo šta, da li možete da mi citirate bilo koji pasus, bilo koji zahtev koji je diskriminatorski prema Albancima na Kosovu i

Metohiji?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Ni slučajno tu ga nema. Ja sam, recimo, napadan za govor koji sam držao u Studenici 18. maja 1986. godine na proslavi svečanosti 800 godina Studenice, pa je gospodin Azem Vlasi, tadašnji predsednik Pokrajinskog komiteta Saveza komunističara Kosova tražio od Državne bezbednosti da im, ovaj, pošalje sadržaj govora, šta je to Kosta Bulatović govorio u Studenici. Misleći ko zna šta sam ja rekao protivu albanskog naroda. Pa kad mu je taj tekst došao, ja ga imam ovde u tašni ako treba da ga izvadim da ga pročitam pred ovim Pretresnim većem radi istine i da završimo ovu cijelu prepisku. Pa kada je on pročitao to, onda je jednostavno stao i rekao, "ja stvarno nemam, imam informaciju od njegovih saradnika koji su rekli da je rekao, stvarno nemam primedbu na ovaj govor". I sam Azem. Uostalom, možete i njega da pitate je li imao neku primedbu na moje govorenje pred manastirom Studenica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Bulatoviću. Gospodin Najs je rekao, ja sam ovde zapisao kad vam je postavljao pitanja ili davao komentar, ja to sada ne mogu da kvalifikujem, rekao kako sam ja 1995. godine počeo da napadam kosovske Albance u odgovor na ove vaše peticije. A isto tako rekao da je bilo pojedinačnog nasilja, nije bilo organizovanog nasilja. Da li je vama poznato organizovanje ilegalnog albanskog SUP-a na Kosovu?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Mene, ja nijesam, mislim, saradnik nikakvih obavestajnih službi...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne govorim ja o obavestajnim službama nego o javnim događajima ...

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: U javnim događajima je, ovaj, događale su se stvari da se videlo da se radi o organizaciji. Čak smo gledali snimke sa Čičevice, onoga učitelja čije sam ime zaboravio, ali je on bio, ja mislim da je to cijela Evropa gledala kada je on dao izjavu i bio je naoružan, u uniformi je bio i do toga snimka na televiziji mi nijesmo verovali, nego smo mislili da sve to pojedinci rade baš ovako što govori i gospodin Najs, što tvrdi. Ali posle toga, tog televizijskog

prikazivanja, tek onda smo bili svesni da se radi o jednoj opasnoj organizaciji i da će ovaj, da su neizbežne radikalne mere i da će to dovesti do rata na Kosovu i Metohiji. Njima je cilj bio da otvore ratnu igru uz pomoć, naravno, sa strane. To se i dogodilo i otkrilo. Mi kao narod, ja sam čovjek iz naroda, nijesam se bavio politikom, ali sam se borio protiv te politike koja se tamo sprovodila i naravno nijesmo bili zadovoljni sa riješenjima, smatrali smo da ako se mi obratimo našim rukovodstvima, taman posla da nam oni ne izađu u susret.

SUDIJA ROBINSON: Molimo malo kraće odgovore.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodo, skrećam vam pažnju da je za vreme svedočenja sudije Danice Marinković, dokazni predmet sadržan u tabulatoru 4 za vreme njenog svedočenja sadržao optužnicu protiv pripadnika ilegalnog SUP-a na Kosovu i Metohiji koja, između ostalog, ja je opet imam ovde pred sobom, nosi broj KT, to je broj Tužilaštva, 191/94. Dakle krivični predmet zasnovan 1994. godine u Tužilaštvu i nikako nije mogao da bude proizvod nečega što se događalo, kako kaže gospodin Najs, 1995. godine. Nešto šta se dogodi pre nekog datuma ne može da bude posledica onoga šta se događalo. To je već prihvaćano kao dokazni predmet, ja vam jedino na to skrećem pažnju. Dakle vas sam pitao, gospodine Bulatoviću, pošto je ovo bilo javno suđenje, da li se sećate da je veliki broj otkriven pripadnika ilegalnog SUP-a koji su radili na stvaranju oružanih formacija radi otcepljenja Kosova i Metohije?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Da. Da, to je bilo u javnosti, to ništa tajno nije bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ja i ne govorim da je bilo tajno, jer su sva suđenja javna, javno je bilo, ovo je prevedeno i na engleski jezik, imate ga, gospodo, u tabulatoru 4 kod sudije Danice Marinković. Gospodin Najs je rekao: "Izašao sam u susret vašim zahtevima", pa vas pitam, pošto je on rekao "izašao sam u susret vašim zahtevima, a posledica toga je da su pobijeni mnogi Albanci i da su proterani mnogi Albanci". To je ono šta je rekao gospodin

Najs. Sad mi, molim vas, odgovorite da li su vaši zahtevi bili da se pobiju neki Albanci?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Daleko od toga. Ja sam rekao u svojoj izjavi i obratio se gospodinu Robinsonu da mi nijesmo tražili protiv nikoga nikakve represije. Zlo radeći, zlo za sebe onda radeći.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: I mi nikad s tim putem nijesmo hodali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Bulatoviću, dakle vaši zahtevi nisu da se pobiju Albanci. Da li su vaši zahtevi bili da se proteraju Albanci?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Ni ti zahtevi nijesu bili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle niste imali zahteve ni da se pobiju ni zahteve da se proteraju?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Sigurno. To niko ne može da dokaže.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, hvala, gospodine Bulatoviću.

prevodioci: Molimo govornike da govore sporije i da prave pauzu između pitanja i odgovora.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, da li ste čuli primedbu prevodioca? Gospodine Bulatoviću, morate da pravite pauzu između pitanja i odgovora kako bi se sve to dobro prevelo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Bulatoviću, gospodin Najs je rekao nije bilo organizovanog nasilja, a sad smo videli da je bio organizovan ilegalni MUP. Da li je bilo organizovano napuštanje posla i stvaranje paralelnih državnih institucija od strane albanskih separatista na Kosovu?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Masovno. Toga je bilo masovno i mi smo se našli tada, kao narod, u čudu, šta se, o čemu se ovo radi, otkud ovo, ko to podržava, šta je sad u našoj državi izbilo? Bez ikakvog razloga napuštaju se škole, posao u ustanovama vrlo mali broj ostao, u opštinama sa funkcija ljudi idu, napuštaju, nema ko da dođe da pokrije ta mesta. Jednostavno smo se našli u čudu šta se ovo radi, čemu ovo vodi. To je istina bila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li ste vi, pošto ste sve to vreme bili na Kosovu, mogli da uočite bilo kakve mere diskriminacije prema Albancima od strane srpskih vlasti? I od strane Srba.

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine predsedniče, gospodine Robinson, Albanci na Kosovu i Metohiji su imali potpuno povlašćeni položaj svuda i na svakom mjestu. Ja sa sjećam kao momak kad sam bio, Rade Đikanović iz našega sela predsednik je bio partije komunističke u selu, dao je zadatak lično meni kao mladiću, pošto je iz Beograd donio jedan oficir, Popović, loptu jednu fudbalsku da idem u albansko selo u Crni Lug (Carralluke) u Starodvorane (Staradran) na Pečku Banju (Banja e Pejës), da sa njihovom decom igramo zajedno fudbal, da ih pridobijamo, da se s nama druže i da im kažemo da ćemo stalno igrati lopte, fudbala, ako dolaze u školu, jer nisu hteli da idu. Posle Drugog svetskog rata odmah vrlo teško je bilo da se dovedu u školu da bi učili. Ovo je istina, a sad postadosmo mi da smo na njima mi vršili teror. Nije ... Potpuno dva suprotna kraja svijeta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Pitao vas je gospodin Najs o tome zašto ste vi emotivno reagovali na pogibiju turskog cara Murata. Ja, doduše, nisam razumeo pitanje, ali on je pustio neki snimak pa bih zamolio da se pusti taj snimak da vidimo šta ste vi to i kako reagovali na pogibiju turskog cara Murata pre 620 godina skoro.

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Tu su dva cara poginula. Srpski knez Lazar u turski car Murat. Ova slika nikad kod mene nije bila što je ovde prikazana.

(Video snimak)

Kosta Bulatovič: ... a gusle pritežem, pa mi srce u grudima pjeva, na mukama kako je zjevala.

(Kraj video snimka)

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa vi ovde citirate narodnu pesmu.

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Narodnu pjesmu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovo je epska narodna pesma, koliko ja čujem ...

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Pjesma od Hadži Radovana Bećirovića, on je ispjevao "Boj na Kosovu", ovaj, pjesmu i ja sam kod spomenika Kosovskih junaka recitovao, recitovao, a oni su snimali. Sramota da ih bude što su novinarstvo i javna glasila Velike Britanije (Great Britain) osramotili. Toliko.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Bilo je dobro da čujemo, da gospodin Bulatović ...

SUDIJA ROBINSON: Da li je taj novinar znao da vi tada citirate epsku narodnu pesmu?

SVEDOK BULATOVIĆ: To sam mu upravo rekao. Narodni pjesnik je ispjevao pjesmu, pa sam onda recitovao te stihove, gospodine Robinson, na srpskom jeziku, naravno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na srpskom se vidi da je pesma, jer se i rimuje čak, a on je citira, epsku narodnu pesmu koja peva o tom boju.

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: E tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A odveli su ga na mesto i on citira narodnu pesmu. Recituje, u stvari, narodnu pesmu.

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Recitujem, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, onda smo razrešili i taj dokazni predmet. Što se mene tiče možete ga uvesti koliko god hoćete puta li da vidite o kakvim se dokaznim predmetima radi.

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Potpuno nevažno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada, ja se ne bih složio s vama da su nevažni, jer ja mislim da su važni pošto su tendenciozno upotrebljeni.

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: E to da.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, možda bi sve to trebalo da se pogleda i vidi da li se to koristi tendenciozno ili jednostavno odražava činjenicu da se taj svedok pojavio u tom programu. Ja u ovom trenutku nemam dovoljno vremena, ne mogu dovoljno vremena da potrošim na takav materijal, a ceo materijal je dostupan ako oni žele da ga vide.

SUDIJA BONONI: Gospodine Najs, mene sve više i više uznamirava to da se vi stalno pozivate na činjenicu da nemate dovoljno vremena. Mi smo se jako trudili i očigledno nismo uspeli da svakoga zadovoljimo, ali smo se zaista jako trudili da obema stranama damo ekvivalentno vreme za izvođenje svojih dokaza. Svako razume kakve su poteškoće vođenja jednog ovako velikog suđenja unutar jednog razumnog vremena. I na vama je da odaberete šta ćete da prezentirate. Ukoliko se odlučite da prezentirate samo jedan kratak insert nekog filma i onda otkrijete da postoji neki odgovor na ono šta ste vi hteli da kažete, onda je to to. Veoma je uznemiravajuće nakon toga da se čuje pritužba o tome da je do toga došlo zato što nije bilo dovoljno vremena. Tu se radi jednostavno o tome kako se stvari pripremaju i kako se stvari iznose i hoće li biti u vremenu koje vam je sasvim pravilno dodeljeno.

TUŽILAC NAJS: Ne radi se o pritužbi nego jednostavno o priznanju pritisaka pod kojima se mi nalazimo. U jednom primeru, poput ovoga, ne radi se o tome, barem ja mislim da se ne radi o tome, da postoji odgovor na ono šta smo mi rekli. Ja sam jednostavno rekao nešto kao odgovor na tvrdnju optuženog da je nešto izvađeno iz konteksta. Ako je izvađeno iz konteksta, cela stvar postoji i on to može da vidi ako želi. Ja uvek moram da odlučim koliko ću pitanja uzeti da razmatram u unakrsnom ispitivanju. Delimično i u celini i to su poteškoće s kojima sam suočen. Ne radi se o tome da ja ne poštujem vašu odluku, ja samo kažem kakva je realnost. Ja sam, na primer, kad je reč o ovom svedoku mogao da obradim samo ograničeni broj pitanja. Na primer kad je reč o Enveru Hodži, ja sam morao da se obratim na to, da ne bi ispalo, ako to nisam spomenuo, da se ja slažem sa onim šta je svedok rekao. Prema tome, ne radi se o pritužbi nego jednostavno o tome kakve su realnosti. Kad je reč o ovom konkretnom insertu koji je zaista veoma kratak, ja nisam rekao ništa drugo osim toga da kontekst tog inserta postoji, da to svako može da vidi, ako želi.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Najš. Ja ne mislim da će ovo suđenje da uspe ili propadne samo zbog ovog inserta. Ne želim više o ovome da slušam. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Bulatoviću, gospodin Najš je tvrdio kako sam ja poslao nekog izvršnog sekretara iz CK da vam kaže šta treba da govorite na sastanku sa mnom. Da, Mića Jakovljević, on je rekao to.

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Ja toga čoveka ne poznajem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, recite mi bez obzira što ga poznajete ili ne poznajete, to uopšte nije bitno, u onim okolnostima u kojima ste vi živeli i u protestima koje ste imali, da li je postojao neko ko bi mogao da dođe iz Beograda da vama kaže šta vi treba da govorite?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Pa mi to da smo imali, mi ne bismo ni bili u situaciji u kojoj smo se našli. Mi smo bili narod koji jednostavno nijesmo znali šta da radimo više. Peticije piši, niko se na njih ne okreće. Protestne skupove, gde je god vršeno nasilje, na primer u Prekale (Prekalle), tamo je nasilje izvršeno, mi smo, ovaj, rekli šta ćemo, idemo na protestni skup i na taj protestni skup ljudi su govorili, ja nijesam bio mislim u to selo, ali to je jedino selo na svetu da je pod pritiskom albanskih terorista i fašista naterano da stave tablu na kraj sela i da se napišu familije od 22 kuće srpske, 21 je na prodaju i pisala je tabla "selo na prodaju". Ja mislim da na planeti takav slučaj nema, a taj slučaj govori sve. Evo ovde imam i sliku đe žena nosi pušku, a deca pred njom nose vilu gvozdenu, a pozadi, ovaj, nose kantu dvije devojčice da bi donele vodu sa izvora. I onda zamislite pod kojim uslovima je taj narod živio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Bulatoviću...

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Ja nemam riječi da to objasnim, to je, to se ne može ni objasniti. Kada bi ovo suđenje samnom razgovaralo, a trebalo bi najmanje dvije godine da sve to prepričamo, ispričamo samo da odu na licu mijesta, pa da sa onijema direktnim tamo ljudima, stanovnicima da obave razgovore, pa da vide šta ima. A ovde, ovde je sve nešto zamotano kao ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Bulatoviću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Bulatoviću, gospodin Najs je rekao u vezi sa onim skupom u Kosovu Polju i kad je došlo do onog incidenta između policije i građana, da je planiran događaj sa nasiljem. Molim vas, da li išta znate o tome da je bilo ko planirao neko nasilje?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Ja garantujem pred ovim Sudom i mene neka se sudi ako to iko može da dokaže.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo odgovorite. Dobro ...

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: A sprdnje nečije, šale i vicevi, to je drugo. Ali ozbiljno, je li nije moglo, ja sam sa Kosova Polja, tu sam živio, kako se moglo nešto tu dogoditi, pa ja baš da ne znam? I da niko ne zna drugi bez jednog čovjeka. To je šala u pitanju, čista šala i ništa drugo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Gospodine Bulatoviću, gospodin Najs je rekao da je 200 ljudi imalo pištolje, da je bilo naoružano. Prvo, da li je iko pucao na tom skupu?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Niko.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je iko čuo ili video da neko ima neki pištolj?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Ma niko, ma to nema nikakve veze s istinom. Shvatite jedno: pa da je jedan tu nosio sa sobom oružje, milicija je motrila na svakog ko je tu došao na skup, pa taj bi bio, ko zna šta bi se njemu dogodilo. Pa nema razgovora o oružju, koje oružje? Ja sam javno tome narodu svuda govorio i taj narod je i slušao da mi nećemo ništa bez ...

SUDIJA ROBINSON: Svedok ne može da kaže da li je neko nešto video ili ne, da li je neko imao pištolj ili ne. Nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je nesporna činjenica da uopšte nikakve upotrebe oružja tu nije bilo?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Nema nikakvog sporenja. To je čisto, ovako, izmišljena stvar.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Bulatoviću, da li se sećate da je i u novinama objavljen izveštaj komisije Saveznog SUP-a o tome da je neopravdano policija upotrebila silu protiv građana tada?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Sećam se dobro.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Bulatoviću, gospodin Najs vas je pitao otkud pravo kosovskim Srbima da ruše Vladu u Vojvodini i Crnoj Gori. Da li ste vi, kada kažem "vi", ne mislim na vas lično, nego mislim i na vas i na druge kosovske Srbe, išli da rušite Vladu u Crnoj Gori i Vojvodini?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Pa ne, taman posla ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Bulatoviću, gospodine Bulatoviću, niste. Da li ste išli u Crnu Goru i Vojvodinu da tražite pomoć?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li smo u glavnom ispitivanju, kad smo prolazili preko onih vaših aktivnosti imali pitanja u vezi s vašom posetom rukovodstvu Crne Gore od koga ste tražili pomoć?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Da, ali na tome smo kratko dali odgovor. Ja ću sad to reći pred Pretresnim većem. Nas je osam bilo u Centralni komitet Crne Gore. Trebao je da nas prihvati i da s nama razgovora Dobroslav Ćulafić, predsednik Centralnog komiteta Crne Gore. Umesto njega nas je primio sekretar tadašnji Centralnog komiteta Velisav Vuksanović i član Centralnog komiteta Crne Gore, Anđelko Kovačević. Sastanak je trajao negde oko dva sata i nešto jače. Ovaj, mi smo njemu iznijeli sve šta se radi protiv našeg naroda na Kosovu i Metohiji i tražio, "možete li, na neki način, da nam pomognete, ovaj, da se to suzbije, da se to, ovaj, zaustavi i da mi možemo opstati na tim prostorima ili ako ne možete, kažite nam otvoreno da nećete tako nešto, ovaj, podržati pa da mi svi idemo u kolektivnu seobu". To je istina, ovaj, zbog toga je i došlo do kolektivne, ovaj, seobe 20. juna 1986. godine, kada je kordon milicije zaustavio taj narod, a ja sam bio prvi dan otišao za Beograd i mene je Državna bezbednost uhapsila u kući Mija Vojinovića u Bariču. Kao da sam ja, ja još nisam bio na Kosovo, a ja sam već bio kriv. Ljudi su zaustavili narod, kolonu koja je krenula sa traktorima, sa zapregama sa pokućanstvom i narod u kolonu da ide prema središnjoj Srbiji. Oni to, njima to nije odgovaralo u tom momentu. Sad bi im odgo-

varalo da cio narod s Kosova i Metohije napusti teritoriju. Otprilike kako se danas radi na Kosovu i Metohiji, to će se i dogoditi u najnovije vrijeme. A onda neće biti kriva tamo neka grupa nacionalista. Nijesmo mi bili nikakvi, da smo mi bili nacionalisti, tamo bi bio sukob.

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Bulatoviću, dakle vi u Crnu Goru i u Vojvodinu ste išli da upoznate sa svojim problemima, a ne da rušite vlade.

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Ni slučajno. Mi se u to nijesmo mješali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Na kraju vam je gospodin Najs rekao da su demonstracije 1981. godine, studentske, navodno, demonstracije 1981. godine izbile zato što je vršena represija nad Albancima, nad studentima. Da li je vama poznato da je vršena neka represija pa su se zato studenti pobunili, odnosno šta je bio razlog demonstracija 1981. godine na Kosovu i Metohiji?

SVEDOK BULATOVIĆ – ODGOVOR: Pa bio je razlog, gospodine predsedniče, nije tačno da su oni imali, da je bila ikakva represija u pitanje, ali je bio razlog da su oni tražili na tim demonstracijama "Kosovo Republiku" (Kosova Republike). To je bio razlog, a zbog toga što zadnji put kad je Tito bio na Kosovu u hotelu "Grand" po nekim saznanjima, izgleda da je rekao "nema ništa od Velike Albanije, nema ništa od odvajanja Kosova i Metohije, ovaj, od Srbije. Vi morate prihvatiti da živite u miru i da budete lojalni građani ovoj pokrajini i Srbiji". Ovaj i oni su bili nezadovoljni, kad je Tito umro, oni su na godinu dana, nepunu godinu dana organizovali te demonstracije, gospodine Robinson. I oni su tražili javno, "Kosovo Republika". Nigdje nisu rekli "na nas se vrši teror", nego "Kosovo Republika" i ništa, to je bila osnovna parola.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Hvala, gospodine Bulatoviću. Nemam više

pitanja, gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Bulatoviću, time je vaše svedočenje završeno. Hvala vam što ste došli da svedočite pred Međunarodni sud. Sada možete da idete.

SVEDOK BULATOVIĆ: Gospodine Robinson, ja bih jednu kratku izjavu, ako mi dozvolite, se obratio Pretresnom veću prije moga odlaska, ovaj, u Crnu Goru. Ako dozvoljavate. Kratko je.

SUDIJA ROBINSON: Da, izvolite.

SVEDOK BULATOVIĆ: Gospodine Robinson, gospodo sudije iz Pretresnog veća, pre nego što pođem kući želeo bih nešto da vam kažem. Prvo, prema vašoj odluci od prošle sedmice u četvrtak 5. maja, ja treba da se vratim u Hag (The Hague) da bih odgovarao na optužbe za ometanje sprovođenja pravde. Drugo, ono šta bih želeo sada da kažem je da sam ja došao ovde ako svedok Odbrane predsednika gospodina Slobodana Miloševića sa najboljim namera- ma i ne sluteći da bi moglo da dođe do bilo kakvih problema.

prevodioci: Molimo da čitate sporije.

SVEDOK BULATOVIĆ: Treće, u prisustvi predsednika, gospodina Slobodana Miloševića, ja sam odgovarao na sva pitanja i njegova i Tužilaštva. I mislim da sam pokazao odnos uvažavanja prema svima. Četvrto, u odsustvu predsednika, gospodina Slobodana Miloševića, dakle u potpuno promenjenim okolnostoma, ja nijesam mogao da nastavim da svedočim. Peto, moja namera svakako nije bila da ometam i usporim na bilo koji način postupak, naprotiv, moja namera od početka je bila i do kraja ostala da doprinesem utvrđivanju istine i pomognem u ostvarenju pravde u fer i ravnopravnim uslovi- ma. Za mene su pravda, čast i dostojanstvo navažniji i posle dve naporne nedelje, ja sada odlazim kući sa potpuno mirnom savešću, svestan da sam ispunio svoju obavezu prema istini, prema pravdi,

prema svom narodu i svojoj državi i prema svome predsedniku. Želeo bih na kraju da iskoristim priliku da poželim sve najbolje svom predsedniku, gospodinu Slobodanu Miloševiću i skoro viđenje u Beogradu, a vama da zahvalim na strpljenju što ste me saslušali, jer ja nijesam političar, pa verovatno nijesam znao da se najbolje izražavam u svojim iskazima. I zato sam bio i preopširan. Hvala vam.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Bulatoviću, sada možete da idete.

TUŽILAC NAJS: Jedno administrativno pitanje koje se tiče ranijih dokaznih predmeta. Iskoristiću vreme dok se ovaj svedok povlači. Sećate se dokaznih predmeta 856 i 856.1. To je bilo svedočenje Dobričanina i to su dokumenti koje je pripremio moj kolega, gospodin Sakson (Saxon) i u kojima je analizirao uzimanje otisaka prstiju iz tada napravljenih materijala ...

SUDIJA ROBINSON: Izvinjavam se, gospodine Najs.

TUŽILAC NAJS: Gospodin Sakson je ustanovio da postoje dva imena koja nije uvrstio u prvu verziju svojih dokumentata i uz vašu dozvolu ja vam sada dajem nove verzije dokumenata 856 i 856.1. Mi ćemo da ih podelimo i videćete gde se nalaze ta dva dodatna imena: na prvoj stranici brojevi 6 i 7. Mustafa Aslani (Mustafa Asllani) i Hakip Imeri (Hakip Imeri) su ta imena. Hvala, časni Sude.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Najs. Pre nego što pozovemo sledećeg svedoka, pročitacu odluku Pretresnog veća u vezi sa dokaznim predmetima sudije Marinković. Pitanje je iskrslilo tokom unakrsnog ispitivanja. Članak sa B92, "Uznemiravajuća istina" od 8. marta 2002. godine koji je napisala Nataša Kandić. To je novimski članak koji svedokinja nije prihvatila i neće da se uvrsti u spis. Zatim članak iz "Borbe" u vezi sa peticiom, povučeno je. Zatim 10 lekarskih izveštaja o povredama u policijskom izveštaju, tu nema spora o autentičnosti, to će da se uvrsti u spis kao jedan dokazni predmet sa 10

tabulatora. Čekam da sekretar da broj. Znači 10 lekarskih izveštaja o povredama. To se uvrštava kao jedan dokazni predmet sa 10 tabulatora.

sekretar: To će da bude 864.

SUDIJA ROBINSON: Zatim, prijava Fazlija Balaja (Fazli Balaj), zatim telegram upućen ministru unutrašnjih poslova i njegova prijava Okružnom sudu, nema spora oko autentičnosti. To se sve uvrštava kao jedan dokazni predmet sa tri tabulatora.

sekretar: 865.

SUDIJA ROBINSON: Zatim izveštaj "Spotlajt" (Spotlight) broj 16, ništa nije dostavljeno putem svedoka, ne uvrštava se. Zatim izjave, video snimci tri kosovska Albanca kojima se osporavaju njihove ranije izjave o članstvu u OVK, ne uvrštava se i, na kraju, službena beleška tužoca u vezi sa Račkom (Recak), uvrštava se.

sekretar: 866.

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Gospodine Miloševiću, vaš sledeći svedok. Nismo vas čuli, vaš je mikrofonski bio isključen.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Sledeći svedok je gospodin Jašović, vidim ga da upravo ulazi.

SUDIJA ROBINSON: Molim svedoka da pročita svečanu izjavu. Molim vas da pročitate svečanu izjavu. Pročitajte ono šta piše na papiru.

SVEDOK JAŠOVIĆ: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, izvolite, sedite. Gospodine Miloševiću, možete da počnete.

GLAVNO ISPITIVANJE : OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, gospodine Robinson. Dobar dan, gospodine Jašoviću.

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Hvala, gospodine predsedniče.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Jašoviću, recite najpre gde i kad ste rođeni?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Rođen sam 20. septembra 1953. godine u Peći (Peje).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta ste po obrazovanju, odnosno, konkretnije, koje ste škole završili?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: U Peći završio sam osnovnu i srednju školu, a apsolvirao sam na Fakultetu bezbednosti u Skoplju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: S obzirom da ste u vreme događaja koji se ovde tretiraju, događaja na Kosovu i Metohiji bili radnik Ministarstva unutrašnjih poslova Srbije, recite od kada ste zaposleni u Ministarstvu unutrašnjih poslova Srbije i da li danas tamo radite?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: U Ministarstvu unutrašnjih poslova Srbije, to jest u Sekretarijatu unutrašnjih poslova Uroševac (Ferizaj), radni odnos sam zasnovao 1. jula 1975. godine i sada radim na radnom mestu kriminalističkog policajca, to jest inspektora u SUP-u Uroševac koji mi je prinudno izmešten u Leskovcu, 12. juna 1999. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas samo ukratko recite na kojim ste sve mestima, odnosno sektorima radili u tom periodu od 1975. godine, kad ste rekli sad da ste se zaposlili u Ministarstvu unutrašnjih poslova?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Od 1975. godine do maja meseca

1981. godine radio sam kao policajac u policijskoj stanici Štimlje (Shtime), koju policijsku stanicu pokriva Sekretarijat unutrašnjih poslova Uroševac. Maja meseca 1982. godine, 1981. godine postavljen sam za pomoćnika komandira policijske stanice u Uroševcu koje sam poslove i zadatke obavljao do 1986. godine. 1986. godine prešao sam da radim u Odeljenje kriminalističke policije u Odseku opšteg kriminaliteta u Sekretarijatu unutrašnjih poslova Uroševac na poslovima kriminalističkog policajca, to jest inspektora koje poslove i zadatke i sada obavljam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Odnosno posle ovog posla u Štimlju, vi ste već gotovo 20 godina kriminalistički inspektor u Sekretarijatu unutrašnjih poslova u Uroševcu.

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala. Imajući u vidu ove vaše prethodne odgovore, da li može da se zaključi da ste vi dobar poznavalac opštine Štimlje, kako u pogledu stanovništva, međusobnih odnosa, geografije i konfiguracije terena u opštini Štimlje, jer vidim da ste tamo radili, dakle čitav niz godina, a inače je na području SUP-a Uroševac u kome i danas radite. Da li se može zaključiti da ste vi dobar poznavalac svih aspekata od interesa za vaše svedočenje u opštini Štimlje.

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Mogu slobodno da tvrdim da jesam dobar poznavalac područja opštine Štimlje kao i područja Uroševca, jer sam u tim mestima i radio, a poznavao sam konfiguracije terena, kao i međunacionalnih odnosa na području Uroševca i Štimlja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite da li su vašim prelaskom na rad u Sekretarijat unutrašnjih poslova u Uroševcu prestali vaši profesionalni kontakti sa policijskom stanicom Štimlje i uopšte, sa tim područjem?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Moji odnosi nisu prestali iz razloga zato što sam ja i dalje obilazio policijsku stanicu Štimlje, zato što se policijska stanica Štimlje nalazi u okviru mesne nadležnosti

Sekretarijata unutrašnjih poslova Uroševac.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite, gospodine Jašoviću, da li je u toku vaše profesionalne karijere, jer vidi se, dakle, iz ovoga šta ste do sad rekli, vi ste profesionalni policajac čitav niz godina, 30 godine, dakle, od 1975. godine, evo 2005. godina je, da li je bilo pritužbi od strane građana, bez obzira da li se radi o Albancima, Srbima ili bili kom drugom na vaš profesionalni rad u obavljanju vaših službenih poslova? Da li je bilo pritužbi? Molim vas da imate u vidu, ne pitam vas da li je bilo osnovanih ili neosnovanih, nego samo da li je bilo pritužbi na vaš rad?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Protiv mene nije bilo pritužbi od strane albanske nacionalnosti niti od strane srpske nacionalnosti do sada, što se to može i potvrditi u Sekretarijatu unutrašnjih poslova Uroševac koji se sada nalazi u Leskovcu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite, gospodine Jašoviću, kakva je bila nacionalna struktura radnika Sekretarijata unutrašnjih poslova Uroševac pre svega ovih devedesetih godina, a posebno ću vas zamoliti da objasnite strukturu 1998. godine i 1999. godine. Ali prvo generalno devedesetih godina od 1990. godine pa do kraja, kakva je bila nacionalna struktura?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Ja ovde ne bih mogao procentualno da kažem, ali znam da je do 1999. godine, da su 1999. godine u Sekretarijatu unutrašnjih poslova Uroševac radili većinom Albanci i isti su bili na rukovodećim radnim mestima. Mislim da je 1999. godine bilo oko desetak radnika albanske nacionalnosti koji su ostali u sekretarijatu na svojim radnim mestima. U ovom slučaju mogao bih da spomenem Albance Avdi Musu (Avdi Musa) i Azema Haljitija (Azem Haliti) koji su radili u Odeljenju kriminalističke policije SUP-a Uroševac pri Odseku opšteg kriminaliteta, na liniji teških krađa. Destana Šabanija (Destan Shabani), Albanca, koji je radio po liniji rada krvnih i seksualnih delikata. Kriminalističkog policajca Hebi Koku (Hebi Koku) koji radio kao inspektor na liniji rada teških krađa u Organu unutrašnjih poslova Kačanik (Kacanik) koji je takođe u

okviru mesne nadležnosti Sekretarijata unutrašnjih poslova Uroševac, policajca Bedri Ćerimija (Bedri Qerimi) koji je radio u policijskoj stanici Štimlje ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dovoljno je. Samo nešto da razjasnimo, gospodine Jašoviću. Sad ovih nekoliko inspektora koji su vaše kolege, inspektori kao i vi, je li tako, koje ste nabrojali, to su Albanci inspektori koji su radili sve do kraja rata 1999. godine, je li tako?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Da, tačno je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Oni su, znači, bili tu na istom poslu s vama sve do završetka vaših aktivnosti na Kosovu i Metohiji?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Da, do 12. juna 1999. godine, sve do našeg odlaska sa područja Kosova i Metohije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Znači svi ovi policijski inspektori koje ste nabrojali, Albanci, radili su do kraja. A recite mi, nezavisno od tih koju su radili do kraja, verovatno je bilo i napuštanja policije devedesetih godina od strane jednog broja Albanaca, to je pojava koja je bila proširena. Da li je ona kao pojava postojala i na području SUP-a Uroševac?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Da, mislim u jesen 1990. godine većina Albanaca, radnika Sekretarijata unutrašnjih poslova Uroševac napustili su svoja rana mesta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, jesu li vam poznati razlozi zašto su oni napustili službu?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Ja i moje kolege u razgovoru sa istima, oni su nam naveli da ako ostanu na svojim radnim mestima, biće prozvani izdajicama albanskog naroda, biće odbojni od strane građana albanske nacionalnosti i izražavali su strah svoje bezbednosti i bezbednosti njihovih porodica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste vi imali prilike i lično da razgovarate s nekim od njih koji su napuštali rad u policiji?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Uglavnom razgovarali smo sa svim kolegama u Odelenju kriminalističke policije i molili ih da ostanu na svojim radnim mestima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, po ovome šta vi kažete, oni su otišli sa mesta pod pritiskom. A da li je poznat... Pod pritiskom svojih albanskih vođa. A da li je poznat i jedan slučaj kod vas u Uroševcu da je neko dobio otkaz iz policije ili da je imao drugačiji tretman zbog činjenice da je bio albanske nacionalnosti?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Ni jedan radnik našeg sekretarijata nije dobio otkaz niti je imao drugačiji tretman zato što je pripadnik albanske nacionalnosti.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Jašoviću, vi ste ranije rekli da je do 1999. godine većina zaposlenih u sekretarijatu bila Albanci, a sada kažete da je veliki broj otišao 1990. godine. Vi kažete da je većina Albanaca napustila svoje poslove. Da li su ova dva odgovora konzistentna?

SVEDOK JAŠOVIĆ: Ovde mogu da kažem da je većina Albanaca, radnika našeg Sekretarijata, u jesen 1990. godine napustila svoja radna mesta, a pre toga većinom u sekretarijatu su bili zaposleni pripadnici albanske nacionalnosti. Moguće da sam pogrešio sa godinom.

SUDIJA BONOMI: A kakva je onda bila situacija 1999. godine?

SVEDOK JAŠOVIĆ: 1999. godine, kao što sam naveo, u Sekretarijatu unutrašnjih poslova u Uroševcu radilo je oko desetak policajaca i drugog osoblja SUP-a Uroševac.

SUDIJA BONOMI: Od ukupno koliko?

SVEDOK JAŠOVIĆ: Ne bih zano da na ovo pitanje odgovorim koliko je ukupno bilo lica albanske nacionalnosti u našem sekretarijatu.

SUDIJA BONOMI: U redu, hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, s obzirom da je gospodin Bonomi postavio ovo pitanje, možda bi bilo korisno da malo ga detaljnije obradimo. Naime, vi ste ukazali na nekoliko konkretnih imena vaših kolega inspektora policajaca koji su radili u SUP-u Uroševac do juna 1999. godine.

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To ste pomenuli. E sada, ja sam ovde zabeležio, vi ste pomenuli, vi ste pomenuli inspektora za teške krađe, Avdi Musu. Je li tako?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Da, tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Onda pomenuli ste Azema Haljitića. Takođe inspektora.

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To su vaše kolege.

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Da, tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jesu li oni radili u istoj zgradi gde ste vi radili?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Radili smo u istoj zgradi i na III spratu Sekretarijata unutrašnjih poslova.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dakle oni su, evo ta dva koje ste pomenuli, oni su radili u istoj zgradi gde ste vi radili. Pošto ću vas kasnije pitati za neke navode koji su ovde izneti kako ste vi iznuđivali iskaze ili nešto slično, ti Albanci, kriminalistički inspektori, dakle, bili su u istoj zgradi gde i vi sve do odlaska sa Kosova i Metohije juna, je li tako?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Da tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta se desilo ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, došlo je vreme za puzu, tako da sada moramo da se zaustavimo. Pauza od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Jašoviću, rekli ste da je inspektor Avdi Musa radio kao kriminalistički inspektor sve dok se niste povukli sa Kosova u junu 1999. godine, je li tako?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li imate saznanja šta se s njim dogodilo pošto ste se povukli sa Kosova?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Moj kolega, Avdi Musa, nakon našeg odlaska sa područja Kosova i Metohije, istih je dana od strane albanskih terorista OVK, ispred dvorišta svoje kuće u Uroševcu teško povređen iz vatrenog oružja, koji je dana 16. juna 1999. godine preminuo na KBC u Prištini, to jest Kliničko-bolničkom centru Priština od zadobijenih teških telesnih povreda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta se desilo sa ... On je, znači, praktično ubijen, on je teško ranjen, a preminuo dva dana kasnije.

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta je bilo sa ovim inspektorom Haljitijem koga ste pomenuli.

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Azem Haljiti je neutvrđenog datuma u drugoj polovini juna meseca 1999. godine od strane albanskih terorista OVK nasilno otet i odveden iz svoje porodične kuće.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je on živ?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Isti je nakon mesec dana

oslobođen. I sada se, prema saznanju, nalazi u svojoj kući u Uroševcu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako to da su ovog jednog ubili, a ovog drugog oslobodili? Da li imate neko objašnjenje?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Imam objašnjenje iz razloga što je Azem Haliti imao prijatelje i rodbinske veze u selima Petrovo (Petrove), Račak, Dramnjak (Dramjake), Malopoljce (Molopolc) gde je bilo i jezgro štabova OVK i, po mojim saznanjima, isti nije lišen života zato što bi njegove rodbinske veze imale sukoba sa i problema sa pripadnicima OVK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači oslobođen zbog intervencije i moguće intervencije brojne rodbine.

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Najverovatnije zbog intervencije rodbine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite, samo jedno među pitanje da vam postavim, da li vi sada imate prilike da vidite nekoga od Albanaca iz Uroševca, s obzirom da, sa tog područja, s obzirom da još uvek radite u izmeštenom SUP-u Uroševac?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam i danas radnik Sekretarijata unutrašnjih poslova Uroševac koji, kao što sam rekao, je prinudno izmešten u Leskovcu, gde u istom Sekretarijatu dolaze Albanci radi razičitih administrativnih poslova, radi dobijanja pasoša, ličnih karata i drugih dokumenata. Jedan broj tih Albanaca želi da se vidi samnom i razgovora, što ja uvek to prihvatam. U razgovoru od istih saznanjem da na Kosovu i Metohiji i danas vlada teror od strane bivših pripadnika OVK, sada pripadnika ANA, Albanske nacionalne armije (Armata nacionale Shqipetare), pripadnika KZK, Kosovskog zaštitnog korpusa (TMK, Trupat Mbrojtese te Kosoves), OSK, Odbrambene snage Kosova (Forcat Mbrojtese te Kosoves) i tajne policije koji vrše teror nad Albancima koji su se poznavali i družili sa licima srpske nacionalnosti, želeći zajednički život, prema Albancima koji su se poznavali sa pripadnicima policije ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Jašoviću. Da li je, vi ste pomenuli ovih nekoliko primera policajaca koji su bili vaše kolege i radili do kraja. Da li vam je poznato da li je bilo Albanaca u Službi državne bezbednosti koji su radili na području vaše opštine? Kad kažem da li u Službi državne bezbednosti, mislim u Službi državne bezbednosti 1999. godine.

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Da, jasno mi je. Do našeg izlaska, to jest do 12. juna 1999. godine, poznato mi je da su u odelenju Resora državne bezbednosti u Uroševcu radili kao inspektori Hisen Topalji (Hisen Topali) i Bajram Juri (Bajram Juri) koji su sada ostali da žive u Uroševcu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznato ime Ćerimi Bedrija?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Da, poznato mi je ime Ćerimi Bedri. Radi se o policajcu policijske stanice Štimlje koji je ostao da radi u navedenoj policijskoj stanici sve do našeg odlaska sa područja Kosova i Metohije, to je do 12. juna 1999. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, neću vam dalje postavljati pitanja o Albancima koji su radili u policiji. Da li vam je poznato da li su, da li su vam poznata imena nekih Albanaca koji su stradali zato što nisu hteli da se priključe UČK na vašem području?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Da, poznata su mi imena Albanaca, s tim što mogu ovde da kažem da su albanski teroristi, OVK, nasilja vršili prema Albancima koji nisu hteli da se pridruže u OVK, prema Albancima koji su se družili sa licima srpske nacionalnosti, poznavali sa pripadnicima policije, a na meti su bili Albanci koji su radili i privređivali u državnim preduzećima i ustanovama, kao i Albanci koji su se na bilo koji način suprotstavljali nasilju i teroru.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Jašoviću. Kroz svedočenje istražnog sudije Danice Marinković u vezi sa događajima u Račku, izveden je jedan broj dokaza, odnosno dokumenata različite sadržine ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, da li prelazite sada na prvu svrhu svedočenja ovog svedoka?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da, svakako, ali ja se nadam da je i ovo prava svrha, jer mislim da je izuzetno važno da se vidi da je on imao kolege Albance sa sobom u vreme ovih događaja, da su neki stradali posle povlačenja naše policije sa Kosova i Metohije i, kao što vidite, ima saznanja i o tome kako su tretirani Albanci koji su živeli normalno na Kosovu i Metohiji i radili u državnoj službi. Od strane OVK kako su tretirani. A upravo sam postavio pitanje gospodine Jašoviću ...

SUDIJA ROBINSON: U redu, u redu, idite dalje sada.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle ovde je u vezi sa događajem u Račku, u svedočenju istražnog sudije Danice Marinković prikazan jedan broj dokumenata, u čijem potpisu je vaše ime i ime vašeg kolege, Momčila Šparavala i molim vas da mi pre svega kažete u kom svojstvu ste vi učestvovali u istražnim radnjama vezanim za događaje u Račku?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Odmah nakon događaja u selu Račak, opština Štimlje, ili bolje reći sukoba albanskih terorista OVK i pripadnika policije SUP-a Uroševac, na zahtev javnog tužioca, u sklopu istrage, obavljen je čitav niz informativnih razgovora sa licima albanske nacionalnosti, u vezi sa konkretnim događajem u selu Račak, na okolnostima brojnog stanja pripadnika OVK, njihovog naoružanja kao i o kretanjima i o aktivnostima pripadnika OVK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite sada, samo za početak, prema vašim saznanjima, pre događaja u Račku, na tom području dakle koje je pokrивao vaš Sekretarijat unutrašnjih poslova, koliko je pripadnika UČK bilo na tom području Račka?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Područje Štimlja, ne samo sela Račak i okolna sela bila su predmet našeg operativnog rada, s

obzirom na činjenicu da je od juna meseca 1998. godine, pa sve do 15. januara 1999. godine kada se desio incident u selu Račak, od strane albanskih, pripadnika OVK izveden veliki broj terorističkih napada uperen protiv civila srpske nacionalnosti i albanske nacionalnosti, kao i protiv pripadnika OVK. Na osnovu obavljenih informativnih razgovora, izjava, službenih beleški i informacija, raspoložemo podacima da je štab OVK u selu Račak brojao između 80 do 100, 120 pripadnika OVK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Gospodine Jašoviću, da li ste vi kao inspektor SUP-a Uroševac pre samog incidenta na dan 15. januara imali bilo kakva operativna saznanja o UČK, o okolnostima u Račku i okolini, dakle o njihovim aktivnostima?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: I pre događaja u selo Račak, kao što sam rekao, na osnovu obavljenih informativnih razgovora sa licima albanske nacionalnosti, imali smo saznanja da je u selu Račak i okolnim selima na području opštine, da su formirani štabovi OVK ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Gospodine Jašoviću, na koji način ste dolazili do informacija o pripadnicima UČK na tom području?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Po saznanjima za terorističke napade od strane OVK, što je i normalno, mi, kao služba, intenzivirali smo rad na rasvetljavanju, to jest otkrivanju počinitelaca ovih krivičnih dela kojom prilikom je obavljen veliki broj razgovora sa licima albanske nacionalnosti, koji su mogli da nam pruže potrebne informacije. Ovde mogu da kažem da ja, kao i moje kolege, imali smo registrovane informatore i prijateljske veze od kojih smo došli do saznanja vezeno za terorističke napade, brojno stanje pripadnika OVK, njihovim kretanjima i aktivnostima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Gospodine Jašoviću, sad ste pomenuli informatore i veze koje ste imali. Kad pominjete informatore, da li se tu radi o operativnim vezama koje ste imali sa pripadnicima albanske nacionalne manjine?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Da, isključivo sa licima albanske

nacionalnosti koju su samoinicijativno želeli da sarađuju sa organima vlasti Republike Srbije, odakle i proističe ovoliki broj informacija o pripadnicima OVK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, o kakvim se terorističkim napadima radilo do pre samog incidenta u Račku? Da li se sećate šta se događalo u Jugoslaviji i kakve su posledice bile?

TUŽILAC NAJS: Ovde će možda da dođe do jednog pitanja, a to je da li će svedok da govori na osnovu korišćenja materijala koji neće biti na raspolaganju nama ili Pretresnom veću ili ne. Imali smo taj problem već sa jednim od svedoka Rusa i sećam se šta je Pretresno veće tada odlučilo. Međutim, možda bi bilo od pomoći ukoliko bi optuženi malo detaljnije objasnio situaciju pre nego što mi budemo slušali zaključke koje ovaj svedok izvlači na temelju obaveštajnih materijala.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, molim vas da saznate od svedoka da li on ovo govori na temelju svojih iskustava iz prve ruke ili na osnovu informacija koje je primio od nekog drugog. Isto tako, treba da saznate odakle dolaze te informacije i da li on te informacije može da podeli sa nama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vrlo dobro, gospodine Robinson. Molim vas, gospodine Jašoviću, da odgovorite na ovo pitanje koje je upravo maločas formulisao gospodin Robinson. Da li vi o ovome šta govorite, govorite o svojim saznanjima direktno od lica koja su vam ih prenosila ili ste ih dobili nekim posrednim putem?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Ja ovde govorim lično na osnovu izjava od lica albanske nacionalnosti koja su samoinicijativno dolazila da prijavljuju terorističke napade, na osnovu izjava privedenih lica albanske nacionalnosti koje je privela policija Sekretarijata unutrašnjih poslova, koja su se nalazila u okruženju ratnih dejstava ili na određenom sumnjivom mestu, kao i na osnovu mojih obavljenih informativnih razgovora sa registrovanim informatorom i pri-

ateljjskim vezama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, znači na osnovu svih tih, kako bih rekao, podataka.

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Da. To je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Recite sasvim kratko, o kakvim se terorističkim napadima radilo pre samog incidenta u Račku na tom području ...

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, izvinjavam se što ponovo prekidam, ali nisam siguran da smo dobili odgovor na pitanje da li ćemo mi sve te materijale moći da dobijemo u svoje ruke ili će se nešto od tog materijala da zadrži zbog poverljivosti ili drugih razloga.

SUDIJA ROBINSON: Dobro, ja ću da postavim pitanje. Gospodine Jašoviću, vi ste rekli da ste dobili informacije od Albanaca i Srba. Jeste li vi u situaciji da te informacije u celini obelodanite?

SVEDOK JAŠOVIĆ: Pa ovde postoje informacije, službene beleške i izjave u tabulatoru.

SUDIJA ROBINSON: Mislite da kažete kako se te informacije nalaze u ovoj fascikli o kojoj ćete vi da svedočite?

SVEDOK JAŠOVIĆ: Da.

SUDIJA ROBINSON: U redu, onda možemo da nastavimo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nadam se da sada možete da mi odgovorite na pitanje o kakvim se terorističkim napadima radilo pre samog incidenta u Račku?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Nakon formiranja štabova OVK na području opštine Štimlje, u selu Račak i okolnim selima albanski

teroristi OVK fortifikacijski uređuju teren kopajući rovove, bunkere i tranšeje, iz kojih utvrđenja su izveli veliki broj terorističkih napada na pripadnike, civile albanske i srpske nacionalnosti i pripadnike MUP-a Republike Srbije. Juna meseca 1998. godine, albanski teroristi presecaju komunikaciju, to jest magistralni put Štimlje - Crnoljevo (Carraleve) - Prizren (Prizren) i nakon uspostavljanja svojih punktova počinju sa vršenjem otmica civila albanske i srpske nacionalnosti. U tom periodu izveden je veliki broj terorističkih napada na pripadnike policije i lica albanske i srpske nacionalnosti, uglavnom na učesnike u saobraćaju, kojom prilikom je ubijeno, to jest lišeno života veći broj policajaca, lica srpske nacionalnosti, albanske nacionalnosti ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Jašoviću ... Izvolite, izvolite, mislio sam da ste završili.

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Ja ne bih mogao da se setim svih imena, ali bih rekao da je dana 25. jula 1998. godine ubijen policajac Mirić Slađan, dana 31. jula 1998. godine na tom području ubijen je radnik SUP-a Uroševac Perić Miroslav, kojom prilikom je ranjeno još dva pripadnika SUP-a Uroševac. Dana 2. avgusta 1998. godine ubijen je policajac Stevanović Boro, oktobra meseca 1998. godine ubijen je policajac Đorđević Ranko. U tom periodu ubijeni su civili, Albanci, Aljuri Nazmi (Aluri Nazmi), Rešani Miftar (Reshani Myftar), Enver Graši (Enver Grashi), dok ostlih imena ne mogu da se setim. U istom periodu, dana 27. juna 1998. godine u selu Gornje Godance (Godanici i Eperm), iz svojih porodičnih kuća kidnapovani su civili, Albanci, Šučeri Zumberi (Shyqeri Zumberi), Veseli Ahmeti (Veseli Ahmeti) i Agim Ademi (Agim Ademi). Dana 29. juna 1998, godine, u centru sela Crnoljevo, opština Štimlje, od strane albanskih terorista OVK zaustavljen je autobus đakovačke registracije, u kojem autobusu su ušli pripadnici OVK koji su bili naoružani sa automatskim naoružanjem, a bili su obučeni u maskirnim uniformama sa oznakma OVK ili UČK i prilikom ulaska u autobus raspitivali su se da li u autobusu ima Srba. Tom prilikom su iz autobusa nasilno izbačeni i odvedeni Bakrač Vojko, njegov sin Bakrač Ivan, Genov Stamen,

aktivno vojno lice i Ćuk Đorđe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta se desilo s njima?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Isti su prema našim saznanjima odvedeni u zloglasnom zatvoru u Lapušniku (Llapushnik). Bakrač Vojko i Bakrač Ivan su preko Međunarodnog crvenog krsta (ICRC, International Committee of the Red Cross) oslobođeni dana 6. jula 1998. godine, dok je sudbina Genov Stamena i Ćuk Đorđa nepoznata, ali prema saznanjima isti su likvidirani, to jest lišeni života na mestu zvanom Velika Stena (Shkemb i Madh) iznad Gornjeg Lapušnika (Llapushniku i Larte), opština Glogovac (Glllogovc).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, nabrojali ste dovoljno primere. Recite mi sad, s obzirom da ste vi bili inspektor upravo na tom području, s obzirom na učestalost ovih napada, vi navodite razne datume još od sredine 1998. godine, dakle s obzirom na učestalost ovih napada i težinu posledica, kako objašnjavate zašto ranije nije došlo do pokušaja hvatanja ovih terorista na području Račka i okoline?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Možete još jedanput da mi ponovite pitanje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pitao sam vas s obzirom na učestalost ovih događaja, vi ste naveli mnogo, naveli jedan broj događaja, terorističkih napada od sredine 1998. godine. S obzirom, dakle, na učestalost tih napada i težinu posledica, jer je ubijeno više ljudi, kako ste sami rekli, da li možete da mi date bilo kakvo objašnjenje zašto se ranije nije intervenisalo prema toj grupi u Račku, pre ovog datuma 15. januara?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Pa verovatno je procena bila da se tada izvede akcija u cilju pronalaska i hvatanja počinioca krivičnih dela terorističkih napada. Međutim ja konkretno ne bih znao da odgovorim. Verovatno o tome znaju više starešine, načelnik Sekretarijata u Uroševcu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Gospodine Jašoviću, u

ovom registratoru ovde mi imamo jedan broj izjava koje ste vi i vaše kolege prikupili u toku rada, vašeg profesionalnog rada na prikupljanju podataka o pripadnicima UČK. Pre nego što pređemo na pojedinačne izjave, da li se može videti da su one, po formi, veoma slične. Naime uvek se prvo navodi datum, vreme i ime onoga koji daje izjavu, na kraju se vidi i vaš potpis i potpis vašeg kolege Momčila Šparavala, ponekad ima još neki potpis. Jesu li te izjave po formi uvek uzimane na jedan način sličan, je li to uobičajen način uzimanja izjave od strane vas kao ovlašćenog službenog lica?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je tačno i ja i moj kolega Momčilo Šparavalo sve izjave sa ispitanim licima uzimali smo na osnovu Zakona o krivičnom postupku u propisanoj formi i svaki dokument, autentičnost svakog dokumenta mogu da potvrdim, ako je isti potpisalo ispitano lice, kao i ja sa moje strane ili kolega Momčilo Šparavalo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. To je u vezi sa sličnošću svih ovih izjava.

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sad, molim vas pogledajte ovu prvu izjavu koja nosi datum 22. avgust 1998. godine, u tabulatoru 1.1. Da li ste našli?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Da, našao sam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li je to izjava uzeta 22. avgusta 1998. godine?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Da, tačno je. Izjavu uzeli smo ja i kolega Momčilo Šparavalo, dana 22. avgusta 1998. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li se ta izjava odnosi na informacije koje se tiču aktivnosti takozvane UČK na području Račka i okoline?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je tačno, jer radi se o licu koji je samoinicijativno došao u Sekretarijat unutrašnjih poslova u

Uroševcu i dao imena pripadnika OVK, nisam pogledao, verovatno iz sela Račak, Petrova i okolnih sela.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Sad ste rekli, gospodine Jašoviću, da je ovaj čovek samoinicijativno došao u SUP Uroševac da da izjavu.

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da vam pročitam samo, u prvoj rečenici kaže: "Izjavljujem da sam vlasnik mlina Petrovo u Štimlju, gde kod mene kupci prethodnih dana nisu smeli da kupe brašno u većim količinama, iz razloga da im brašno bude oduzeto od strane policije. Otprilike pre mesec dana u mom mlinu u Štimlju došao je Rama Hamdije Isuf (Rama Hamdija Isuf) iz sela Račka, rekavši mi da on bez ikakvih problema može traktorom da mi prebaci brašno do sela Petrovo. Ja sam prihvatio njegov predlog i dogovorili smo se da mu za svakih 1.000 kg prebačenog brašna za učinjenu uslugu platim 100 nemačkih maraka. Ne znam tačno, ali mislim da mi je Isuf Rama sa traktorom bez problema do sela Štimlja i Petrovo 10 puta prebacio 12 tona brašna. Pošto radim za novac, brašno sam prodavao poštenim licima, a i pripadnicima takozvane UČK". Što je on došao kod vas? Da se žali na policiju ili da vam da izjavu o aktivnosti UČK?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Lice je konkretno došlo, nije došlo da se žali na pripadnike policije, već da da izjavu o pripadnicima OVK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je on u ovoj izjavi davao informacije onako kako ih je on znao i želeo da da, ili ste mu vi u vezi sa bilo kojim od ovih lica postavljali posebno pitanje, da li poznajete neko lice, da li ga je video i tako dalje? Na koji način, na koji način je teklo to uzimanje izjave, da li možete da se setite?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: On je samoinicijativno i dobrovoljno dao izjavu, vezano, pošto je rođen u selo Petrovo, opština Štimlje ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko je Petrovo od Račaka?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Na oko dva kilometra.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Selo Petrovo je dva kilometra od sela Račak.

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Pa povezano je sa selom Račak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: I u izjavi je naveo imena pripadnika OVK iz sela Petrovo koja su se nalazila u OVK u selu Rance (Rance). Ako je potrebno da pročitam imena i prezimena, ja bih ovde tražio na zatvorenoj sednici zbog njegove bezbednosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, da li možemo da izađemo u susret ovom zahtevu svedoka?

(Pretresno veće se savetuje)

TUŽILAC NAJS: Ja imam nešto da kažem po ovom pitanju. Koliko sam shvatio, ovde se radi o otkrivanju identiteta članova OVK i to treba da se uradi na privatnoj sednici zbog bezbednosti. Ne znam na čiju se bezbednost to odnosi: da li na osobu koja je dala izjavu i koja se brine za svoju bezbednost ili se radi o bezbednosti nekoga drugog? Pretresno veće će verovatno da se seti da smi imali slične slučajeve kad smo pretraživali slične izjave i kad smo našli suprotan materijal. To do sada nismo mogli da uradimo zato što smo obradili relativno ograničeni broj konkretnih izjava koje su kod nas stigle preko raznih drugih svedoka i na koje se oslanja optuženi. Što se tiče ovih 90 izjava, to jednostavno nije moguće. I stoga, s naše tačke gledišta treba ovaj materijal da se iznese javno, tako da oni koji budu pročitali javni transkript ili budu slušali prenos javno, mogu da daju svoje ispravke na taj materijal. Mada, naravno, uvek mislimo da se treba povinovati legitimnim bojaznima za nečiju bezbednost, ali molimo Pretresno veće da vrlo obazrivo pristupi ovom pitanju even-

tualnog zatvaranja sednice i prvo da se utvrdi na kojoj osnovi se tačno ovo traži, zbog čega.

SUDIJA ROBINSON: Prvo ći da pitam svedoka čija bezbednost je ugrožena?

SVEDOK JAŠOVIĆ: Ovde konkretno mislim na bezbednost lica koje je dalo izjavu i bezbednost njegove porodice. Iz razloga zato što i danas na Kosovu i Metohiji kao što sam rekao od strane bivših pripadnika OVK sada ... Jer napomenuo bih i to da je u periodu od, od strane lica albanske nacionalnosti, došli smo do saznanja da je u periodu od 12.juna 1999. godine do sada ubijeno više lica albanske nacionalnosti, a sva saznanja ukazuju da su lišeni života od strane bivših pripadnika OVK. Ako treba mogu navesti imena lica koja su lišena života kojih se sada sećam.

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Gospodine Kej (Kay).

ADVOKAT KEJ: Meni se čini da treba da izvršimo redigovanje transkripta zato što se pominje osoba u tabulatoru 1.1 po imenu i po zanimanju. Ja molim da se to uradi odmah.

SUDIJA ROBINSON: Da, to će biti odmah sada redigovano, to će da uradi pomoćnik Pretresnog veća.

ADVOKAT KEJ: Meni se čini da osoba čija je ovo izjava je ta koja je ugrožena više nego ljudi čija se imena pominju u ovoj izjavi. Radeći sa ovakvom vrstom materijala moramo da budemo sigurni da se ni na koji način ne otkrije informacija koja bi eventualno dovela do imene osobe koja je dala izjavu. I to mora da se uradi na jedan adekvatan način. Mi imamo pred sobom pisani materijal, dakle to može da bude vrlo lako urađeno. Može da se na jedan pažljiv način ovo sve obradi tako da ne otkrijemo ničija imena.

TUŽILAC NAJS: Ja bih dodao samo jednu rečenicu. Ovo upravo i

stvara problem koji nas brine i hteo bih da budem od pomoći Pretresnom veću i stoga ću sada da vam skrenem pažnju, recimo na stranicu koja se nalazi u dokumentu pod tabulatorom 1.51 ... Ne, 151. Vidite broj u gornjem desnom uglu 03032848, videćete izjavu sa kojom ste već upoznati, jer je to jedna od izjava, otprilike na pola ... 1.51. Čekam časnog sudiju ...

SUDIJA KVON: Tabulator 47.

TUŽILAC NAJS: Vidite tu izjavu koja će vam verovatno biti poznata. Ovo je jedna od onih izjava koje smo se dotakli sa jednim prethodnim svedokom. I tom prilikom osoba koja je sastavila izjavu je spomenuta, a da nismo pre toga primenili bilo kakve zaštitne mere i zapravo osoba koja je dala izjavu je dala kontradiktornu izjavu. Ja znam da ovo nije bilo usvojeno u dokazni materijal, to je jedno sasvim drugo pitanje ali, dakle, tada u tom trenutku nama je bilo moguće da iznesemo ovaj materijal. Mislim da je ovo bilo u *Predmetu Ljima*, iako ja tada nisam u tome direktno učestvovao i mislim da je to objavljeno javno. Mislim da treba da ponovim ono šta nas brine u ovom slučaju. Ono šta nas brine u ovom slučaju je da ako ima osoba kao što je ova koje su dali izjavu i imaju nešto da ispričaju u vezi sa onim pod kakvim uslovima su dali ovu izjavu, ukoliko mi o ovome govorimo samo na privatnoj sednici, onda to šta mi ovde govorimo neće da dođe do njih, dakle oni neće imati priliku da to opovrgnu. I ukoliko mi ne budemo u stanju da istražimo sva ova pitanja, tačno pod kojim uslovima su date ove izjave, ako to ne budemo u stanju da uradimo, onda mogućnost da se to ispravi time što bi to bilo na javnoj sednici će biti izgubljena, to je sve.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, da li vi imate nešto da kažete?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, ja sam, ja prvo želim da se izvinim svedoku što nisam pitao na početku da li može da se

koristi ovo ime. Ja sam podrazumevao da može. Kasnije je svedok rekao, pretpostavljam isključivo po svojoj profesionalnoj savesti i znajući situaciju na Kosovu da nije dobro pominjati imena onih koji su dali izjave, jer mogu da snose posledice, jer tamo vlada teror. On je objasnio i zašto misli to. On nije u kontaktu s tim ljudima pa da zna i koliko su oni u ovom trenutku ugroženi. Već generalno pretpostavljam da smatra da s obzirom na situaciju na Kosovu nije poželjno kad je reč o bezbednosti tih ljudi, da im se ova imena ovde čitaju. Prema tome vi sami procenite da li je njegov zahtev opravdan ili ne. Ja nisam imao prilike u pripremi svedoka da razmatram ova pitanja. I čim je svedok pomenuo, predložio sam da se izađe u susret njegovom stavu zbog toga što je, čini mi se, nešto najlogičnije, da ako postoji sumnja da neko može biti ugrožen, da se ne izlaže opasnosti. A tamo je situacija, kao što znate, takva da je svako ko je dao neku izjavu nekad, izložen opasnosti. Mi možemo da koristimo sva ova dokumenta, a da se ne kaže ko je dao izjavu, kad svedok skrene pažnju da to ne treba da se kaže. Samo tako. Ja pretpostavljam da se to ne odnosi na sva ova dokumenta.

SUDIJA ROBINSON: Deo problema leži u tome šta ste upravo vi sada rekli, gospodine Miloševiću. Svedok ne može da navede nikakvu konkretnu opasnost po bezbednost ovog svedoka, već se radi o tome da je on pripadnik jedne grupe i da svaki pripadnik te grupe, dakle svako ko spada u tu kategoriju može da bude ugrožen. Dakle ovde nema ništa konkretno što se pripisuje za ovu osobu, već se radi o pripadnosti grupi. Ali sad ćemo mi to da razmotrimo.

(Pretrsko veče se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, gospodine Kej ili gospodine Miloševiću, da li vi znate kako je ovo pitanje rešeno u drugom predmetu gde je svedočio ovaj svedok, u *Predmetu Ljimaž*?

TUŽILAC NAJS: Koliko se ja sećam, bilu su delovi svedočenja koji nisu

sasvim odgovarali svedočenju ovde po obliku. Zapravo ono šta se ticalo informanata, to se iznosilo na privatnoj sednici. I ja mislim da ova konkretna izjava nije zasnovana na onome šta je izneo neki informant.

ADVOKAT KEJ: Zbog količine imena koja se ovde pominju, mi nismo uspeli ništa da otkrijemo, nismo uspeli da to ustanovimo, mislim da bi trebalo jako puno vremena. Posmatrali smo ih u sasvim drugačijim okolnostima. Tri imena se ovde spominju, njih je jedan svedok pomenuo tokom unakrsnog ispitivanja. Druga imena koja smo mi dobili nisu bila predmet dokazivanja u tom predmetu, zato što ovi dokumenti u našem Predmetu potiču od Odbrane, a u *Predmetu Ljima* je taj materijal korišćen na drugi način. Pošto je on bio svedok Tužilaštva, taj materijal je bio prikazan u drugom obliku. A ovi dokumenti koje mi imamo u našem registratoru su stigli od ovog svedoka isto onako kao što je svedokinja Marinković donela dokumente u svom registratoru i, dakle, to su izjave koje treba da ilustruju one istrage koje je ona preduzela u to vreme.

SUDIJA BONOMI: To me čudi zato što ovaj svedok nije došao ovamo očekujući da će da svedoči u ovom Predmetu. Ne, on je došao ovamo očekujući da će da svedoči u *Predmetu Ljima* i mora da su neke od ovih izjava korišćene i u tom predmetu.

ADVOKAT KEJ: Pa možda ja grešim, ali to je bio moj zaključak na osnovu ovoga šta sam ja ustanovio. Trebalo bi možda više da se pozabavim ovim pitanjem.

SUDIJA ROBINSON: Ukoliko ovo sve budemo izneli na javnoj sednici, ne spominjući osobu koja je dala izjavu, to bi verovatno bila dovoljna zaštita.

ADVOKAT KEJ: Da, mislim da bi to bilo mudro, jer ovaj svedok, po

našem mišljenju zapravo govori o podacima koje je on prikupio dok je radio kao policajac, a sada je očigledno zaposlen na nekim drugim zadacima.

(Pretresno veće se savetuje)

SVEDOK JAŠOVIĆ: Ja sam i tada radio kad sam uzimao ovu izjavu na istim poslovima, ovaj ... Nisam radio sam kao policajac ... Izjava je uzeta 20. avgusta 1998. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: Da, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Izgleda da je nespornost u ovome šta malčas kaže gospodin Kej, da je on uzimao kad je radio kao policajac, a da sad radi na drugim poslovima. U širem smislu on je svakako policajac i radi na istim poslovima i onda i sada. On je policijski inspektor po kriminalu. Tada je bio policijski inspektor u sektoru za kriminal i sada je isto policijski inspektor koji radi na poslovima kriminala. Znači potpuno, potpuno na istom radnom mestu je i sada i onda kad je uzimao izjavu.

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam. Nastavićemo sa svedočenjem na javnoj sednici s tim da se ne spominju imena osobe koja je dala izjavu. Da li vam je to jasno?

SVEDOK JAŠOVIĆ: Da, jasno mi je, nazvaću ga osoba "A".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Osoba iz tabulatora 1.1.

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: 1.1.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Jašoviću, jeste li vi imali u vidu opasnost koja može nastati za ovu osobu koja vam je

dala izjavu?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Imao sam u vidu, imao sam na osnovu svega i terora koji se i danas dešava na Kosmetu, zato što sam i ranije reako da je ubijeno više Albanaca od 1999. godine do danas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro. U ovoj izjavi koju ste dobili, na dnu strane originalne ove vaše, ove vaše zabeleške, odnosno izjave koju ste vi i vaš kolega Šparavalo uzeli, kaže se da se u redovima OVK nalaze sledeća lica i onda se nabraja jedan čitav niz lica uključujući, i to su sve ... Da li su to sve lica iz Račka i okoline? Dakle Rance, Račak, Petrovo ... Recite, molim vas, Račak, Rance, Petrovo, je li to sve jedan uži lokalitet u prečniku od kilometar, dva, tri, koliko?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Da, tako je. Između Račka i Petrova, rekao sam, ima oko dva kilometra, a između Račka i Ranca oko tri, što isto toliko ima između Petrova i Ranca. Osoba "A" je dala imena pripadnika OVK iz Petrova zato što je tu sa mestom prebivališta kao i imena pripadnika OVK iz Račka, koja su se nalazila u OVK u selu Rance, gde je formiran štab OVK početkom juna 1998. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, kad okrenete stranicu, taj se spisak nastavlja i ovde vi imate negde može se reći 10 do 15 pripadnika OVK koji su opisani u ovoj izjavi.

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je ... Na početku piše da je 22. avgust 1998. godine obavljen informativni razgovor sa ovim licem i njegove generalije, a ovde na kraju je nešto još napisano i potpisano, gde se rukom vidi datum 26. avgust 1998. godine, to je ispod ovog potpisa lica koje je dalo izjavu, da li vidite to?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Da, gospodine predsedniče. Ovde se radi o datumu i potpisu kada je izjava prosleđena odeljenju Resora državne bezbednosti u Uroševcu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Samo sam hteo da to objasnite.

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Jer uvek su praktikovali na ovaj način, uz datum i potpis.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A recite, gospodine Jašoviću, šta je prema vašim saznanjima koja ste imali u to vreme bio neposredni povod da dođe do ove akcije u Račku?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Prema mome saznanju neposredan povod da dođe do akcije u Račku je bio teroristički napad i ubistvo policajca Pržić Svetislava, koji je ubijen u jednoj od brojnih zaseda. A inače mogu da kažem da je akcija prethodila, zato što su, kao što sam naveo, ubistvu Pržić Svetislava u periodu od juna meseca do 9. ili 10. januara 1999. godine kada je isti lišen života, izvršen veliki broj terorističkih napada na lica, civile albanske i srpske nacionalnosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, samo da pogledamo jedan sasvim konkretan podatak. Pogledajte, molim vas, tabulator 1.49. Da li ste našli?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Da, našao sam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li treba, da li treba da se pom-
inje ili ne ime ovoga ko je dao izjavu?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Ja ne bih pomenuo ime.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Dakle ovde je, ovde je, dao vam je izjavu ovaj čovek koji je ovde naveden. Molim vas da li možete da prokomentarišete ovu izjavu, da li se tu nalazi neki podatak u vezi sa ubistvom policajca?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Autentičnost ovog dokumenta mogu da potvrdim da je izjavu potpisalo ispitano lice kao ja i moj kolega Šparavalo Momčilo, a radi se takođe o licu koje je samoinicijativno došlo u Sekretarijat unutrašnjih poslova u Uroševcu. Kako vidim iz izjave, dao je imena pripadnika OVK iz sela Malopoljce, opština Štimlje i pružio je potencijalne izvršioce terorističkog napada

nad policajcem Pržić Svetislavom. U izjavi je naveo da su lica sa imenom i prezimenom lica pripadnika OVK sa područja sela Malopljca, opština Štimlje, koji su lišli života Pržić Svetislava.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, na kraju prvog pasusa ove vaše izjave, ovde govori kako su bili obučeni, kako su bili naoružani, u sredini je, pred kraj, poslednja trećina ovog velikog pasusa: "Oružani napad na patrolu policije MUP-a Republike Srbije" i onda kaže, na samom kraju: "Pored toga to lice je reklo da su nakon oružanog napad i ubistva pešice se vratili prema selu Jezerce (Jezerce)", a on, taj dotični, "prema Malopljcu". Dakle tu je opis šta se dogodilo sa ubistvom policajaca. Je li to sadrži ova izjava?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Da. Sadrži imena i prezimena lica i da je njegov rođak njemu ispričao da su iz zasede, u blizini magistralnog puta Uroševac - Štimlje u selo Šljivovo (Slivove) iz vatrenog oružja otvorili oružanu vatru na policijsku patrolu koja se kretala iz pravca Štimlja prema Uroševcu. I navodi da je lice iz automatskog oružja ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a na koji način je uzeta ova izjava, recite? Ovo šta se navodi ovde, ovo svi mogu da vide i to je prevedeno. Na koji način je uzeta ta izjava?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Ova izjava je uzeta na osnovu Zakona o krivičnom postupku u propisanoj formi i kao što sam rekao, mogu da potvrdim autentičnost ove izjave iz razloga što je isti potpisao, ispitano lice, ja i kolega Momčilo Šparavalo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Jašoviću, da li je ovo lice došlo na sopstvenu inicijativu da da izjavu ili je bilo uhapšeno?

SVEDOK JAŠOVIĆ – ODGOVOR: Ovo lice je došlo na sopstvenu inicijativu zato što sam istoga od ranije poznao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A sada vas molim da pogledate tabulator 1.54. I ovu izjavu koje vam je dalo sad jedno drugo lice, a tu se navode neke stvari koje su takođe povezane sa

dogadjima u Račku. Samo par tabulatora dalje imate 1.54, nadam se da ste ga našli ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, žao mi je što moram da vas prekinem. Prvo sam mislio da danas popodne nema rasprave u sudnici, ali rekli su mi da ipak popodne ima rasprave, što znači da moramo sada odmah da pekinemo. Zapamtite pitanje koje ste postavili. Vraćićemo se na to sutra ujutro. Rasprava se nastavlja sutra u 9.00.

Fond za humanitarno pravo